

Pla d'equipaments culturals d'Alella



Diputació
Barcelona

Índex

<u>I. INTRODUCCIÓ</u>	5
1. Presentació	5
2. Metodologia.....	5
<u>II. EL CONTEXT: LA REALITAT SOCIAL I CULTURAL D'ALELLA</u>	7
<u>1. Territori i població</u>	9
1.1. Territori	9
1.2. Població	12
1.2.1. Evolució	12
1.2.2. Estructura d'edats	15
1.2.3. Procedència i nacionalitat	16
1.2.4. Renda per càpita	18
<u>2. La realitat cultural</u>	19
2.1. Els agents culturals a Alella	19
2.1.1. Ajuntament.....	19
2.1.2. Teixit associatiu.....	24
2.2. L'activitat cultural alellenca	28
2.2.1. El pes del calendari festiu.....	28
2.2.2. Equipaments generadors d'activitat pròpia.....	30
2.2.3. Programació més enllà dels equipaments	31
2.2.4. La formació artística	33
2.2.5. Patrimoni històric i arquitectònic	33
<u>3. Síntesi del context</u>	36
3.1. Síntesi de la realitat social.....	36
3.2. Síntesi de la realitat cultural	36
<u>III. ELS EQUIPAMENTS CULTURALS D'ALELLA</u>	37
<u>1. Anàlisi de la situació actual</u>	39
1.1. Descripció dels equipaments	41

1.2. Equipaments projectats.....	48
1.2.1. Nova àrea d'influència.....	50
1.2.2. Canvi d'usos d'espais.....	51
1.4. Caracterització per tipus de gestió i usos	53
1.5. Anàlisi de l'accés i l'impacte.....	55
<u>2. Els equipaments d'Alella en relació als estàndards</u>	62
2.1. El Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya	62
2.2. La biblioteca d'Alella en relació als indicadors del Mapa de Lectura Pública	64
<u>3. Síntesi de la realitat dels equipaments</u>	65
<u>IV. RECULL DE VISIONS CIUTADANES</u>	67
1. <u>Les visions en relació al poble</u>	69
2. <u>Les visions en relació als espais, els equipaments i els recursos culturals</u>	70
3. <u>Les visions en relació al teixit associatiu</u>	71
4. <u>Les visions en relació a l'oferta cultural</u>	72
<u>V. CONCLUSIONS DEL DIAGNÒSTIC (DAFO)</u>	73
<u>VI. ESTRATÈGIA</u>	75
1. <u>Principis del Pla</u>	77
2. <u>Esquema de l'estratègia</u>	78
3. <u>Objectius del Pla</u>	79
4. <u>Pla d'actuació</u>	85
5. <u>Cronograma</u>	101
6. <u>Síntesis de l'estratègia</u>	103
<u>ANNEX</u>	105
Annex 1. Fitxes dels equipaments culturals	107
Annex 2. Relació de participants	130
Crèdits	131

I. Introducció

1. Presentació

El **Pla d'Equipaments Culturals d'Alella** és un document que analitza la realitat cultural d'Alella i detecta necessitats actuals i futures en matèria d'equipaments culturals, realitzant una aproximació a la situació present per proposar usos i inversions en clau de futur. L'objectiu és recollir tota la informació corresponent als equipaments culturals o amb potencialitats d'ús cultural d'Alella per proposar estratègies d'actuació que permetin, a mig i llarg termini, disposar dels equipaments necessaris per donar resposta a les necessitats del present i a les projeccions de futur, ampliant d'aquesta manera els canals d'accés a la cultura per a la ciutadania.

Així doncs, el Pla d'Equipaments Culturals d'Alella és un nou full de ruta per a la política cultural, una eina elaborada perquè suposi un element de planificació estratègica per als responsables polítics i tècnics. Així, un cop es disposi d'aquest instrument cal utilitzar-lo, posant en pràctica la seva estratègia, revisant-la i avaluant-la de forma que sempre doni resposta als reptes de la realitat immediata.

L'elaboració del Pla és una iniciativa de l'Ajuntament d'Alella que ha comptat amb el suport tècnic del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona.

2. Metodologia

Per a la realització d'aquest diagnòstic s'han dut a terme:

- Visites als equipaments culturals del municipi.
- 10 entrevistes a 15 informants clau del municipi: tècnics municipals, càrrecs polítics, agents culturals i ciutadans.
- Anàlisi de fonts secundàries: informació quantitativa i qualitativa facilitada per l'Ajuntament d'Alella, la Diputació de Barcelona i altres fonts com l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

II. EL CONTEXT: LA REALITAT TERRITORIAL, SOCIAL I CULTURAL D'ALELLA

1. Territori i població

1.1. Territori

Alella té una extensió de 9,59km² i una població de 9.397 habitants¹ i limita amb els municipis vallesans de Martorelles, al nord-oest, i Vallromanes al nord, i amb els del Maresme, Teià, a l'est, el Masnou al sud-est, Montgat al sud-oest i Tiana a l'oest.

El poble s'estén als vessants de marina de la Serralada Litoral, entre el turó d'en Mates, a ponent, i els d'en Colomer i d'en Cabús, a llevant. Com d'altres municipis del Maresme, Alella es troba a la confluència de dues rieres, la de la Coma Fosca i la de la Coma Clara, que formen la riera d'Alella, que desguassa directament al mar, dins el terme del Masnou.

Mapa 1.1. Situació geogràfica d'Alella



Font: Elaboració pròpia

¹ Idescat. 1 de gener de 2009

El municipi d'Alella està format per un nucli urbà que es correspon en gran mesura amb el casc antic, on es concentra la cruïlla de les dues rieres, i tot un seguit d'urbanitzacions, moltes de les quals van anar creixent al voltant de les masies a partir de cases d'estiueig. La Riera d'Alella constitueix un eix vertebrador de l'estructura urbana del municipi.

El terme municipal va ser objecte d'una intensa urbanització desordenada, dispersa i de baixa densitat durant els anys 60 i 70, on abans hi havia vinya i bosc. Aquesta urbanització destinada a segona residència es va anar transformant acceleradament en primera, mantenint la població els llocs de treball a Barcelona. Així, durant molts anys Alella, com molts pobles del Maresme, va esdevenir un municipi d'estiueig sobretot per famílies de Barcelona que amb la millora de les comunicacions van començar a establir-se definitivament al municipi engreixant el volum d'habitants de forma pronunciada.

Segons recull *l'Estudi de mobilitat del terme municipal d'Alella* (Idom, 2005), l'any 2005 el 27% de la població del municipi es concentrava en el nucli urbà; el 28% en la zona sud del municipi, tocant al Masnou, sota l'eix de la C-32; el 25% residia entre l'Eixample i Nova Alella i el 21% restant es trobava repartida entre els barris del nord del municipi.

Alella es troba a 18 km de Barcelona i a 15 km de Mataró, la capital de la comarca, tanmateix, tant pel que fa a les relacions laborals com d'oci, la població alellenca manté una relació molt més estreta amb Barcelona que amb la seva capital comarcal.

Pel que fa a les comunicacions, la carretera que comunica Alella amb el Masnou i amb la N-II continua cap al nord i es comunica amb el Vallès Oriental (BP-5002). Pel sector sud del terme passa l'autopista C-32, amb una sortida a Alella. En quant als transports públics, Alella compta amb una línia d'autobusos que comunica el municipi directament amb la ciutat de Barcelona, amb diverses freqüències, una línia que connecta Alella amb l'estació de tren del Masnou (Alella Expres) i una tercera línia entre Alella i Teià. Així mateix, dues línies d'autobusos nocturns (N81 i N80) també comuniquen Alella amb la ciutat de Barcelona i altres municipis del Maresme. Tanmateix, els viatges en transport col·lectiu són molt escassos i la mobilitat sobretot es realitza per autopista i en vehicle particular, en menor mesura per carretera i per ferrocarril.

Actualment el sòl d'Alella es troba regulat pel Pla General d'Ordenació Urbanística del 1987. Des de llavors s'han dut a terme diverses modificacions i plans especials però amb el creixement i els canvis que s'han donat en les darreres dècades aquest

document ha perdut vigència, així que actualment s'està duent a terme la reforma del nou Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM)² a través d'un procés participatiu. Fins el moment, els principals objectius de la revisió del POUM són preservar el sòl no urbanitzable, millorar la mobilitat i estimular la creació d'equipaments i habitatge social. El nou POUM planteja que la població no superi els 12.000 habitants.

El procés d'urbanització extensiu precedent, els criteris del Pla Territorial de Catalunya de limitar el nou sòl urbanitzable als pendents inferiors al 20%, i la ja escassa reserva agrícola i forestal fan pensar en ben poques expansions territorials de la urbanització, formulant-se un criteri bàsic: la revisió es juga en sòl urbà.

El municipi ha tingut una gran riquesa agrícola, que els darrers decennis ha minvat per la profunda transformació deguda a la seva funció d'estiueig i lloc de residència permanent de persones provinents de Barcelona. Malgrat que la vinya ha estat el conreu que ha donat més anomenada a la població, el conreu de tarongers havia tingut des del segle XVIII una gran importància. El 1906 es va fundà la cooperativa Alella Vinícola Celler Cooperatiu esdevenint una de les primeres zones de Catalunya en aconseguir la qualificació de zona protegida; a més, disposa del Consell Regulador de la Denominació d'Origen d'Alella; els darrers temps hi ha hagut, però, una revalorització de la vinya i s'han plantat ceps nous. El 80% dels vins produïts són blancs (malvasia, picapoll, pansa blanca i roja i garnatxa blanc), i la resta, negres i rosats (garnatxa peluda i ull de llebre). Per tant, es tracta d'un municipi amb un passat i un present íntimament lligat a la vinya tant a nivell econòmic com social i cultural.

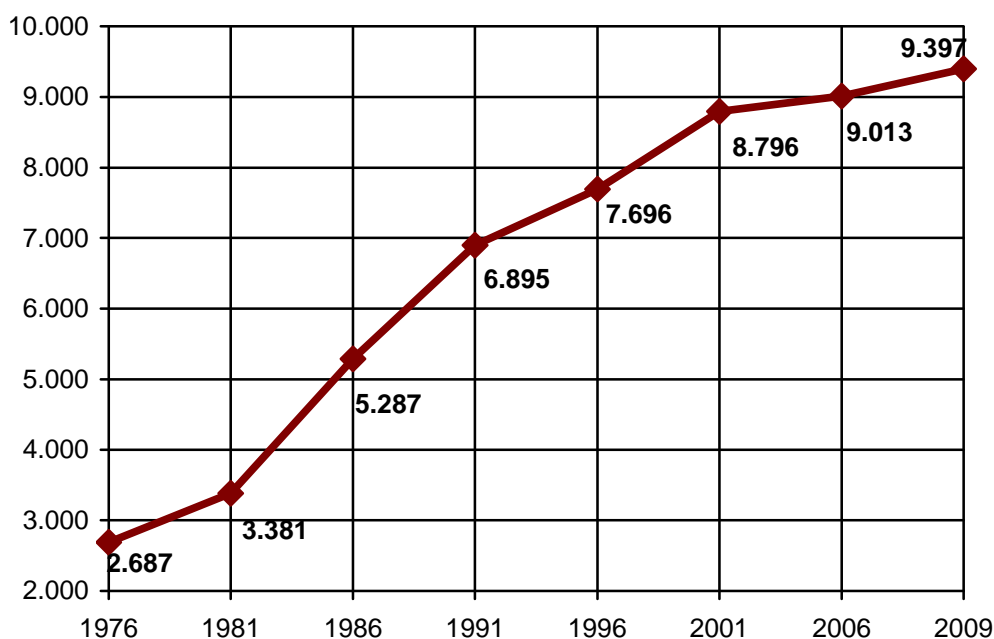
² Des del 1997 es va reconèixer que cada Comunitat Autònoma tenia potestat en matèria de legislació urbanística i en el cas de Catalunya, són els Plans d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) els que regeixen.

1.2. Població

1.2.1. Evolució

En les últimes tres dècades Alella ha experimentat un creixement poblacional que l'ha fet passar d'una població al voltant de 3.000 habitants durant els anys 70 al màxim històric de 9.397 habitants l'any 2009, el que vol dir que la població s'ha multiplicat quasi per 4 durant aquest període. El gràfic mostra com van ser durant els anys 80 i principis dels 90 quan es van produir els majors creixements (entre el 1981 i el 1991 la població s'incrementa en 3.514 habitants).

Gràfic 1.1. Evolució de la població

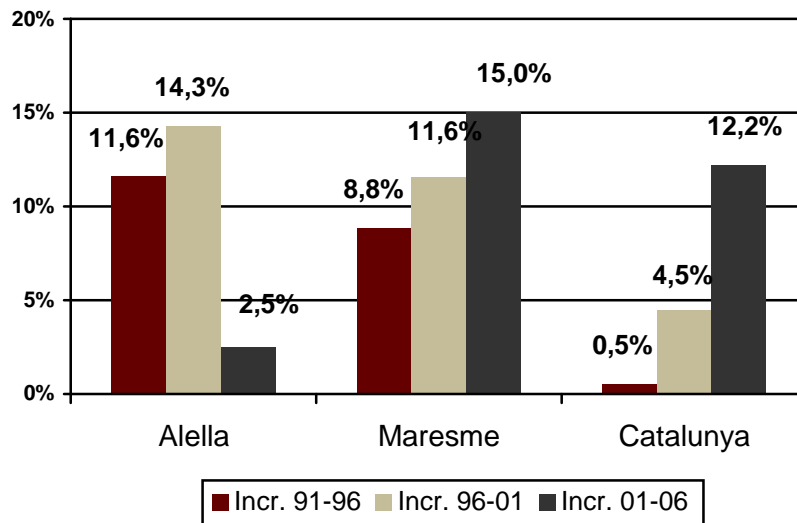


Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Fins la dècada dels 80 Alella era un poble amb una població molt reduïda (2.687 habitants el 1976) caracteritzat per ser un municipi d'estiueig per a moltes famílies de Barcelona que hi tenien una segona residència. El gran creixement dels anys 80 i 90 a Alella ve donat, en primer lloc, per la decisió de part important de la població estacional de quedar-se a viure permanentment al poble i, per altra banda, per l'alt nivell d'especulació urbanística que es va donar a zones perifèriques del terme municipal alellenc històricament dedicades a les vinyes o a altres conreus. Així doncs, va ser a partir de la dècada dels 80 quan part d'aquesta població de Barcelona i altres llocs de l'àrea metropolitana van establir-se definitivament al poble.

Una mirada als àmbits territorials superiors mostra com durant els anys 90 Alella presenta un creixement poblacional superior que el que es dona al conjunt del Maresme i encara major respecte la mitjana catalana. Tanmateix, mentre al Maresme i Catalunya el creixement de població durant els anys 2001-2006 és superior que en períodes anteriors, a Alella el creixement es redueix passant d'un 14,3% entre 1996 i 2001 a un 2,5% en el següent període. Aquest fet mostra un creixement poblacional molt característic del municipi concentrat, com ja s'ha comentat, durant els anys 80.

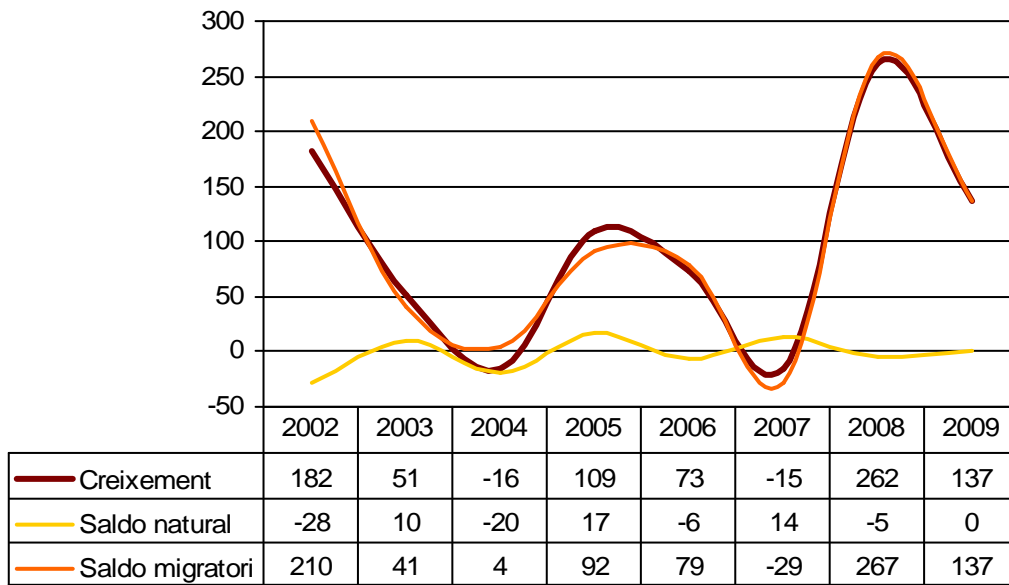
Gràfic 1.2. Comparació creixement poblacional d'Alella, l'àmbit comarcal i català.



Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

El creixement que s'ha produït en els darrers anys a Alella ha vingut donat quasi exclusivament pel saldo migratori –diferència entre la població que ha arribat a viure a Alella i la que ha marxat-. Com mostra el següent gràfic, les corbes de saldo migratori i de creixement discorren de forma pràcticament paral·lela, mentre que el saldo natural –diferència entre els naixements i les defuncions- aporta poc volum de població.

Gràfic 1.3. Caracterització del creixement poblacional d'Alella.



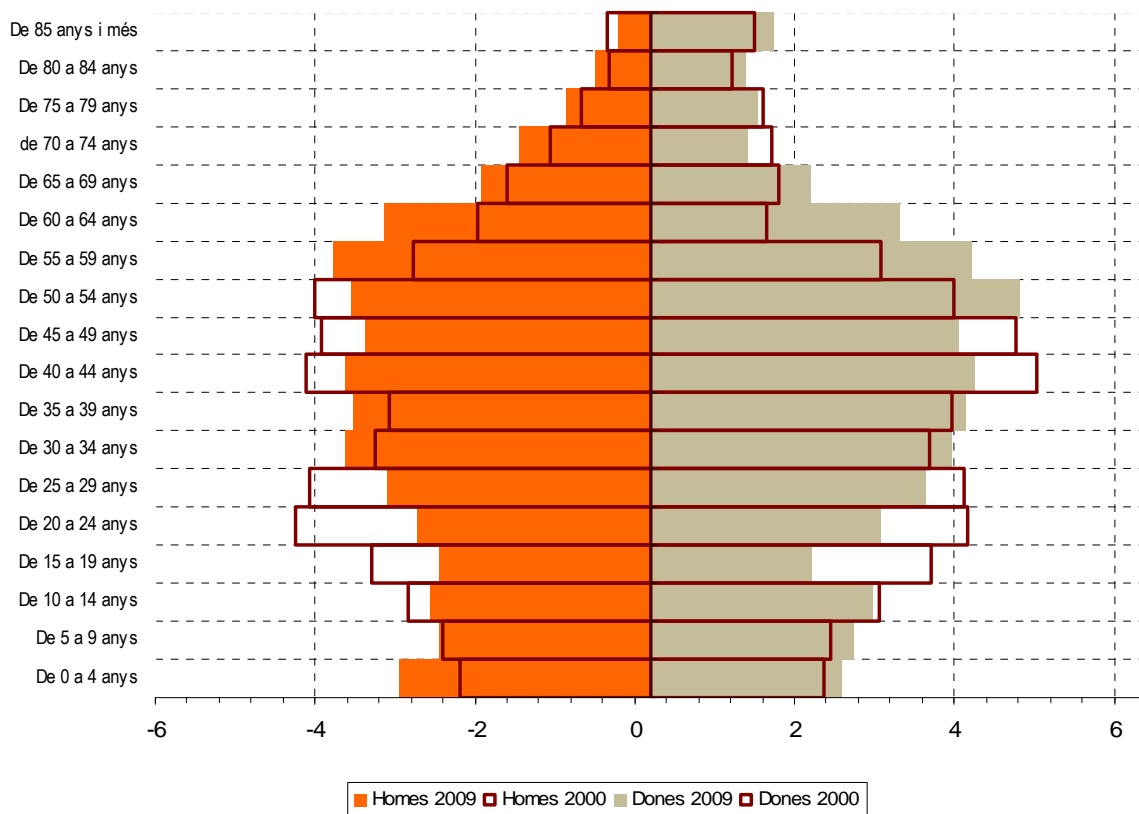
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

1.2.2. Estructura d'edats

La piràmide d'edats mostra alguns canvis en l'estructura d'edats del municipi en la darrera dècada. Les diferències més importants entre l'any 2000 i el 2009 es donen en les franges d'edat entre els 15 i els 29 anys, que han perdut pes sobre el total de població (l'any 2000 constituïen el 24% de la població i el 2009 representen el 17%). En canvi, les franges de 55 a 69 anys tenen un pes major l'any 2009 (19%) que el pes que tenien el 2000 (13%). Així mateix, la població de 0 a 4 anys ha guanyat pes en els darrers nou anys passant de representar un 4,6% l'any 2000, a un 5,5% el 2009, un canvi que es fa més present en la població masculina d'aquesta franja d'edat.

Cal fer notar que la major esperança de vida femenina explica les diferències en el vèrtex de la piràmide. Així, mentre en el global de població, la divisió del pes entre sexes el 2009 és pràcticament d'equilibri (49,3% d'homes per un 50,7% de dones), quan s'analitzen les persones majors de 70 anys la diferència entre sexes és més destacable: els homes representen el 42% i les dones el 58% de la població d'aquesta franja d'edat.

Gràfic 1.4. Piràmide d'edat 2000-2009

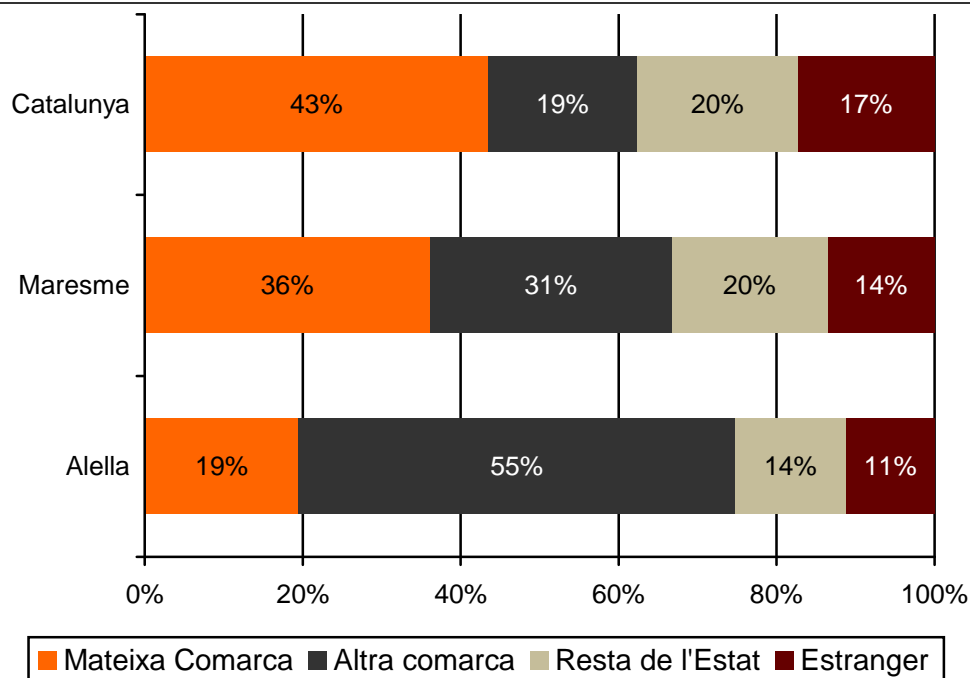


Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

1.2.3. Procedència i nacionalitat

Un 55% de la població d'Alella ha nascut a una comarca catalana que no és el Maresme, una proporció molt superior que la que es dona al conjunt de la comarca (31%) i encara major en comparació amb la realitat del país (19%). Només un 19% de la població d'Alella ha nascut al Maresme, un 14% a la resta de l'Estat i un 11% a l'estranger (tres punts per sota que la mitjana comarcal i sis per sota la catalana). Aquestes dades mostren que Alella compta amb un atractiu residencial important per la població catalana, bàsicament barcelonina o de la primera corona metropolitana.

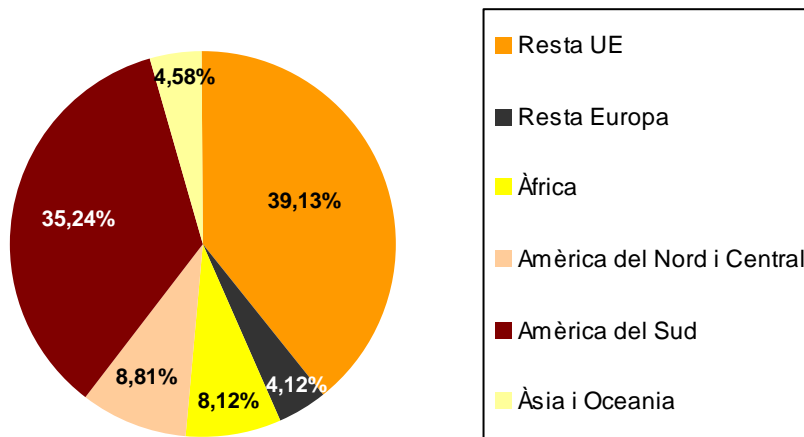
Gràfic 2.7. Població segons el lloc de naixement. 2009.



Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
NOTA: En el cas de Catalunya, les dades es refereixen a persones nascudes a la mateixa comarca en què resideixen (mateixa comarca) i persones nascudes en una comarca diferent a la de residència (altra comarca)

Pel que fa a la població estrangera, un 39% té nacionalitat d'algun dels països de la Unió Europea, un 35% d'Amèrica del Sud, seguida del 9% de població amb nacionalitat d'Amèrica del Nord i Central, un 8% d'Àfrica, un 5% d'Àsia i Oceania i el 4% restant és població nacionalitzada a països de la resta d'Europa.

Gràfic 2.10. Nacionalitat de la població estrangera. Alella 2009 .



Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Les nacionalitats de la població estrangera a Alella presenten diferències molt destacables respecte a la realitat comarcal i catalana. Així, mentre a Alella el 39% de la població estrangera és nacionalitzada en algun país de la Unió Europea, al Maresme només un 19%, i a Catalunya, un 26%. Per altra banda, Alella només compta amb un 9% de població estrangera amb nacionalitat africana mentre la mitjana comarcal arriba al 39% i la catalana al 25%. Per tant, es tracta d'un perfil d'immigrant molt diferent que el que és habitual al conjunt de Catalunya i la comarca.

Taula 1.1. Població immigrant segons nacionalitat. Comparativa. Percentatges

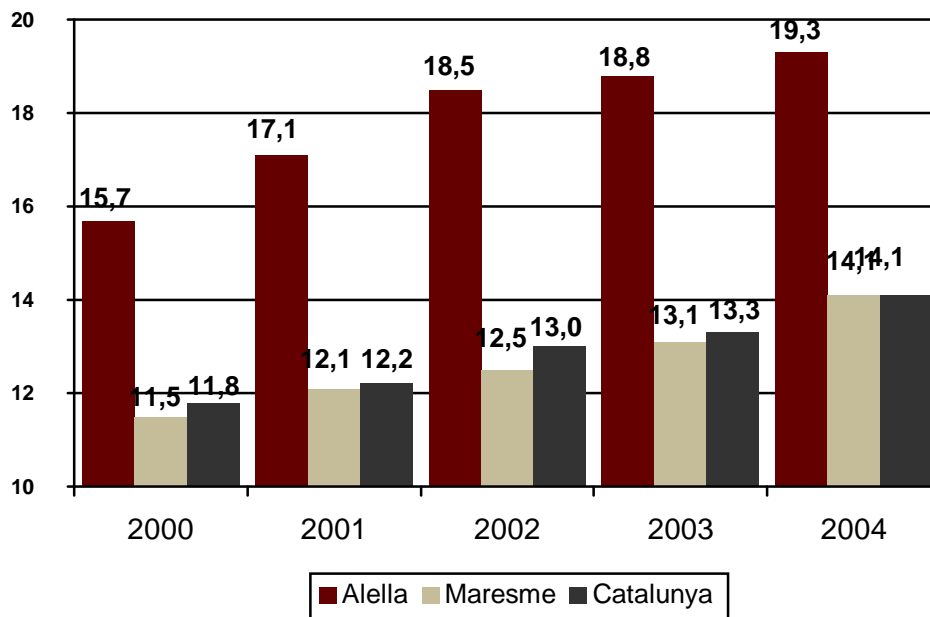
2009	Alella	Maresme	Catalunya
Resta UE	39,13%	18,86%	25,55%
Resta Europa	4,12%	3,15%	4,48%
Àfrica	8,12%	39,32%	25,20%
Amèrica del Nord i Central	8,81%	3,90%	5,20%
Amèrica del Sud	35,24%	23,53%	30,41%
Àsia i Oceania	4,58%	11,23%	9,16%
TOTAL	100,00%	100,00%	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

1.2.4. Renda per càpita

Pel que fa a la renda per càpita, Alella presenta unes dades molt superiors a la mitjana comarcal i catalana. Tot i que les dades més actuals corresponen al 2004, mentre Alella disposa d'una Renda Familiar Disponible Bruta per habitant de 19.300 euros, la del Maresme i Catalunya es situen al 14.100 euros per habitant.

Gràfic 1.7. Renda Familiar Disponible Bruta per habitant. Base 2000. Comparativa. Milers d'euros.



Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

2. La realitat cultural

2.1. Els agents culturals a Alella

La realitat cultural alellenca està protagonitzada per dos agents principals que esdevenen els articuladors de la majoria d'iniciatives i actuacions de caràcter cultural del poble. Aquests dos agents es complementen i es recolzen i esdevenen els principals actors de les dinàmiques culturals que tenen lloc al municipi: l'Ajuntament i el teixit associatiu. Tanmateix, amb una presència força menor cal fer referència al paper que el sector privat té en la dinàmica cultural del municipi, una presència que es concentra principalment en part per l'oferta de formació artística.

2.1.1. Ajuntament

L'anàlisi del paper que l'Ajuntament d'Alella desenvolupa en l'activitat cultural del municipi es centra en les polítiques i els recursos corresponents a la Regidoria de Cultura i de Festes Populars, tot i que cal tenir present que hi ha altres regidories i àrees del consistori que també desenvolupen activitats que es poden considerar com a culturals. Un exemple clar és la Regidoria d'Educació però hi ha d'altres com Joventut i inclús Promoció Econòmica o Medi Ambient que porten a terme iniciatives que tenen substrat cultural o que es realitzen amb la col·laboració dels agents culturals del municipi.

▪ La despesa en cultura

Per poder desenvolupar la política cultural cal disposar dels instruments suficients i aquests vénen donats, en gran mesura, pels recursos econòmics. L'estudi de pressupostos és una pràctica que requereix una anàlisi detallada a fi de matisar allò que les xifres, en elles mateixes, simplifiquen en excés.

L'anàlisi de l'evolució del pressupost conjunt de la Regidoria de Cultura i Festes en els darrers anys mostra que entre l'any 2005 i el 2010 aquest ha disminuït quasi un 17%, mentre el pressupost global municipal s'ha incrementat en un 47%. Cal dir, però, que la despesa en cultura mantenia una progressió ascendent fins el 2009.

La major part de la baixada que s'ha produït s'ha donat en la Regidoria de Festes, que s'ha reduït a quasi la meitat (de 188.889 Euros l'any 2005 s'ha passat a

97.600 Euros el 2010), mentre la Regidoria de Cultura s'ha mantingut força estable.

El pes de cultura (Cultura i Festes) sobre el total del pressupost municipal, també ha disminuït passant d'un 4,8% l'any 2005 a un 2,7% el present any 2010. Tanmateix, cal tenir present que en els darrers anys s'han creat noves àrees al consistori alellenc (Àrea de Comunicació i Àrea de Participació) i s'han ampliat d'altres (Àrea de Serveis Socials), un fet que ha promogut la redistribució de pressupostos per a activitats que abans assumia la Regidoria de Cultura però que ara es troben sota altres àrees, com per exemple, la difusió de l'oferta cultural ara gestionada directament per l'Àrea de Comunicació.

Així mateix, cal fer notar que mentre les Regidories de Cultura i Festes han disminuït la seva dotació, les regidories que han vist augmentar el seu pressupost han estat les de Serveis Socials, Obres Públiques, Promoció Econòmica i Mobilitat, ja que el consistori les ha prioritzat de cara a fer front a la conjuntura de crisi econòmica global.

Taula 2.1. Evolució del pressupost de la Regidoria de cultura, la Regidoria de Festes i del pressupost municipal d'Alella

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Regidoria de Cultura	281.140,03	312.000,00	330.200,00	354.334,20	279.650,00	293.425,00
Regidoria de Festes	188.889,35	192.000,00	205.000,00	187.000,00	178.000,00	97.600,00
Total Cultura i Festes	470.029,38	504.000,00	535.200,00	541.334,20	457.650,00	391.025,00
Pressupost municipal global	9.883.058,00	11.633.654	12.989.679	11.568.809	13.815.033	14.544.537
Pes de cultura i festes sobre el pressupost municipal global	4,8%	4,3%	4,1%	4,7%	3,3%	2,7%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per l'Ajuntament d'Alella

Nota: Al pressupost de 2010 s'imputen per primera vegada les despeses salarials del personal municipal que hi té adscrit, a més de les despeses de serveis. Per tal de poder fer la comparativa amb els altres anys s'ha optat per no comptabilitzar les despeses salarials.

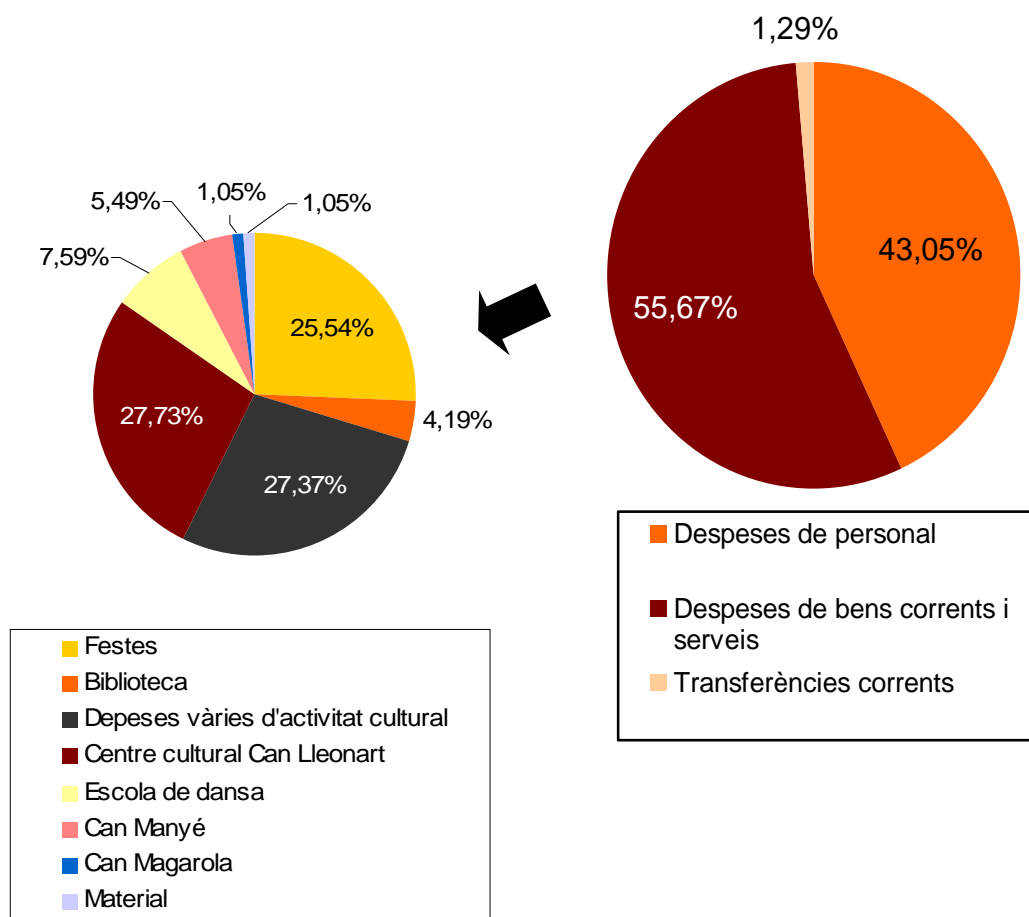
Nota 2: Cal tenir present que el pressupost de l'any 2010 es correspon als crèdits inicials mentre que a la resta d'anys s'ha fet ús dels crèdits consignats.

La majoria de subvencions a entitats, tant culturals com d'altres àmbits les dona la Regidoria de Participació. És per aquest motiu que en analitzar la distribució de la despesa pressupostària de les Regidories de Cultura i Festes, el 56% del pressupost es correspon a despeses de bens corrents i serveis i el 43% a despeses de personal, mentre que les transferències corrents, que és la partida on s'imputarien les

subvencions atorgades a entitats culturals, només representen un 1,3%. Cal dir que l'any 2009 l'Ajuntament d'Alella va atorgar subvencions a entitats considerades culturals per l'import de 23.650 euros.

Pel que fa a les despeses de bens i serveis, el Centre Cultural Can Lleonart (activitat i cursos) s'emporta el 28%, seguit de les despeses diverses d'activitat cultural (sortides, festivals, premis, etc.) que representen un 27% de la despesa. En tercer lloc es troben les partides de festes (festes populars, festa major i festa de la verema) que s'emporten el 25% de la despesa de bens i serveis.

Gràfic 2.1. Distribució de la despesa pressupostària de la Regidoria de Cultura i la Regidoria de Festes 2010



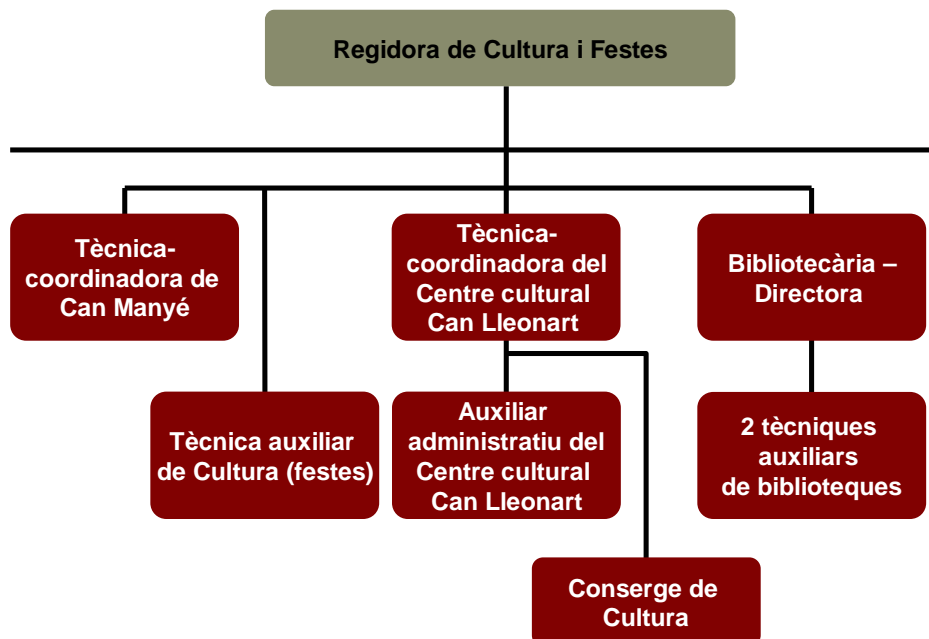
Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per l'Ajuntament d'Alella

▪ **Els recursos humans**

Pel que fa als recursos humans, cal dir que actualment l'àrea de cultura i festes de l'Ajuntament d'Alella compta amb una dotació de personal adequada pels serveis que s'ofereixen i per tractar-se d'un municipi d'aquestes dimensions. Així, per sota de la Regidoria de Cultura hi ha tres tècniques, cadascuna de les quals s'encarrega de la gestió dels tres principals equipaments culturals de titularitat municipal (Biblioteca Ferrer i Guàrdia, Centre cultural Can Lleonart i Espai d'art i creació Can Manyé). A més, hi ha un tècnic auxiliar de cultura dedicat a Festes, dues tècniques auxiliars bibliotecàries i un auxiliar administratiu del centre cultural. Finalment, Can Lleonart també disposa d'un conserge.

Cal dir, tanmateix, que tot i la correcta dotació en quant a personal directament vinculat a l'àrea de cultura i festes, el fet d'estar repartit en tres espais diferents (Biblioteca Ferrer i Guàrdia, Centre cultural Can Lleonart i Espai d'art i creació Can Manyé) dificulta la comunicació entre l'equip tècnic, que tampoc es troba reforçada per espais de treball conjunts o de posada en comú de les actuacions que cada equipament està portant a terme. En aquest sentit, val a dir que existeix una plaça de coordinador de cultura creada però que encara no ha estat convocada a l'espera d'una conjuntura econòmica més adient.

Esquema 2.1. Organigrama actual de l'àrea de Cultura de l'Ajuntament d'Alella



Font: Elaboració pròpia a partir d'informació facilitada per l'Ajuntament d'Alella

▪ **La planificació i la participació com a forma de treball**

A Alella, l'àmbit de la cultura no és l'únic que ha iniciat processos de participació i de planificació estratègica els últims temps. Des de diverses àrees s'han iniciat processos similars i la planificació s'ha instal·lat com a metodologia de treball a l'Ajuntament. Igualment s'han impulsat dinàmiques participatives que atorguen a la ciutadania i a les entitats un protagonisme central en el model de presa de decisions d'aquests processos de planificació.

Així doncs, el Pla d'Equipaments Culturals neix en un context on hi ha altres processos de planificació que cal tenir en compte. Uns plans que, a més, tenen algunes repercussions en la política cultural del municipi.

- **Nou Pla d'Ordenació Urbana Municipal (POUM)**

L'elaboració del nou POUM d'Alella està duent a terme tot un desplegament de participació ciutadana per tal de definir quin ha de ser el futur del municipi en quant a ordenació urbana i edificació. Un marc especialment important a l'hora de planificar una estratègia en quant a inversió en nou equipament cultural.

- **Pla Jove d'Alella 2009-2012**

Després de la posada en marxa del Pla Jove 2002-2006, la Regidoria de Juventut amb la participació dels joves d'Alella ha posat en marxa el Pla Jove d'Alella 2009-2012 a partir d'un procés participatiu.

Un dels objectius generals d'aquest pla és "afavorir l'experimentació com a via de creixement personal i d'autoaprenentatge per als joves, vinculada amb la creativitat en el sentit més ampli del terme", i entre els àmbits d'actuació, el de *creativitat* inclou les activitats i l'oferta cultural adreçada als joves del poble. Actualment aquesta oferta està formada pel concurs de curtmetratges **Vídeo Jove** i la beca producció artística per a joves **Nous Musics** que organitzen conjuntament les Regidories de Joventut d'Alella, el Masnou i Teià.

- **Pla de Dones d'Alella 2007-2010**

Aquest document va néixer de la voluntat política de treballar a favor de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes. Un dels eixos d'aquest pla, *Construcció d'una cultura per a un nou contracte social*, posa de manifest

el paper que la cultura ha de jugar per “aconseguir la transformació cultural que afavoreixi l'eradicació de la cultura patriarcal.

Per a l'elaboració d'aquest pla, es va organitzar una jornada de treball oberta sota el nom *Dóna Pas a la Dona*, per explicar el projecte.

Un altres exemple de planificació duta a terme a Alella és el Pla de Mobilitat.

2.1.2. Teixit associatiu

Segons el Departament de Justícia, Alella compta amb 67 entitats, el que suposa 7,1 entitats per cada 1.000 habitants, dades lleugerament per sobre que la mitjana de municipis de referència (6,7) i la mitjana de la comarca (6,03).

Taula 2.2. Nombre d'entitats. Comparativa

2009	Entitats*	Entitats/1000 h.
Alella	67	7,1
Mitjana municipis de referència	64	6,73
Maresme	2.573	6,03
Província Barcelona	39.208	7,14

Font: Elaboració pròpia a partir de la guia d'entitats del Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya

* Dades actualitzades a Setembre de 2010

Municipis de referència: Vilassar de Dalt, Montmeló, Santa Margarida de Montbui, Premià de Dalt i La Roca del Vallès.

D'aquestes 67 entitats, hi ha 11 que tenen un caràcter cultural i que es troben actives, el que representa un 16,4% sobre el total del gruix associatiu d'Alella. Per tal d'analitzar el paper que aquestes entitats desenvolupen a la dinàmica cultural del municipi s'ha optat per agrupar les diferents entitats a partir de característiques comunes que permeten analitzar-les de forma conjunta unint-les en les tipologies següents:

Taula 2.3. Classificació de les entitats culturals d'Alella

Tipologia	Entitats
Entitats de caràcter sociocultural	Casal d'Alella
	Ateneu Alellenc
	Associació Cultural Revista Alella
	Associació de Dones Montserrat Roig d'Alella
Entitats de cultura tradicional i popular	Agrupació Sardanista Alella
	Associació Trabucaires del Vi d'Alella
	Colla de Gegants, Capgrossos Grallers i Timbalers d'Alella
	Diablers del Vi d'Alella
Entitats de caràcter divulgatiu	Agrupació d'Astronomia d'Alella
	Dones Solidaries d'Alella
Entitats de caràcter artístic	Polifònica Joia d'Alella

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per l'Ajuntament d'Alella

- **Entitats de caràcter sociocultural**

El **Casal d'Alella** és una entitat històrica amb una trajectòria de quasi trenta anys. Durant els primers temps, el Casal va assumir el lideratge de totes les activitats socioculturals que es duïen a terme al poble, esdevenint alhora, el principal espai de trobada. Tanmateix, en els darrers anys, degut principalment a les mancances de l'equipament de què disposen (no compleix la normativa de seguretat, problemes d'insonorització, caixa escènica reduïda, etc.) l'entitat troba dificultats a l'hora de desenvolupar totes les seves potencialitats. Tot i les limitacions, però, actualment el Casal compta amb més de 400 socis i quatre seccions (dòmino, billar, teatre i escacs) i participen de forma activa en les festivitats del municipi col·laborant amb Ajuntament i entitats i cedint el seu espai per a diversos actes i activitats. És per aquest motiu i per la històrica trajectòria de l'associació que, a partir de la constitució d'un consorci entre el Casal i l'Ajuntament, s'ha projectat la construcció d'un nou equipament³ a canvi de la cessió de l'espai actual per a habitatge protegit.

³ El projecte del nou Casal es descriu a l'apartat III del diagnòstic.

En segon lloc, l'**Associació de Dones Montserrat Roig** és una entitat formada per dones que des de l'any 1995 organitza activitats diverses com curses d'anglès i de cuina, tallers i xerrades. Aquesta entitat participa en la dinàmica cultural del municipi organitzant activitats com el Concurs de dibuix infantil que es celebra durant la Festa Major o col·laborant amb altres entitats del poble en d'altres. L'associació ocupa un local municipal a la Rambla d'Àngel Guimerà. Per altra banda, l'**Associació Cultural Revista Alella**, amb seu a l'edifici del Jutjat de Pau, centra la seva activitat en l'edició d'una publicació bimensual que, juntament amb El Full, el butlletí municipal, forma part dels mitjans de comunicació local del municipi. I, per últim, cal fer menció de l'**Ateneu Alellenc** que s'ha incorporat recentment al teixit associatiu del municipi.

- **Entitats de cultura tradicional i popular**

A Alella la cultura tradicional i popular és força important com demostra la forta presència d'aquests tipus d'expressions en la dinàmica cultural del municipi. Així, hi ha un seguit d'entitats que treballen per la preservació i el foment de les diverses formes de la cultura tradicional i popular catalana. L'**Agrupació Sardanista d'Alella** té més de quinze anys de trajectòria i actualment està formada pel voltant de vint persones que assagen cada quinze dies a Can Lleonart però no disposen d'espai propi. L'entitat realitza al voltant de deu ballades l'any al municipi (Festa Major i Festa de la Verema) i participen en alguns dels aplecs que es celebren als municipis veïns. En segon lloc, es troba la **Colla de Gegants Capgrossos, Grallers i Timbalers d'Alella** que desenvolupen la seva activitat tant dins del poble, participant a les diverses festivitats, com portant els gegants i capgrossos del municipi arreu dels Països Catalans. Així mateix, els **Diables del vi d'Alella** són una altra de les entitats que treballa pel manteniment de la tradició dels correfocs i la conservació de les figures de foc des de fa ja vint anys, tant dins com fora del poble. I, finalment, la darrera incorporació a aquest grup d'entitats ha estat l'**Associació Trabucaires del vi d'Alella** que va fer la seva primera aparició pública a la Festa Major del present any 2010. Aquestes tres entitats fan ús de la masia de Can Gaza (que acull el Casal de Joves i el Casal de Gent Gran) per a reunir-se i on disposen d'un magatzem per a guardar el material.

- **Entitats de caràcter divulgatiu**

Aquesta tipologia comprèn entitats que es dediquen a fer arribar coneixement sobre un tema més o menys concret a totes aquelles persones que hi estiguin interessades. Així, en primer lloc es troba l'**Agrupació d'Astronomia d'Alella** que compta amb un espai propi a la Masia de Can Magarola on disposen d'un equip d'observació d'alta qualitat (un telescopi controlat per ordinador, dos telescopis més senzills, càmeres digitals i ordinadors) cedit per la Universitat de Barcelona. Aquesta entitat realitza observacions al llarg de l'any i diverses activitats divulgatives. Cal apuntar, però, que actualment l'entitat està fent front al repte del relleu generacional que permeti mantenir l'associació activa ja que molts dels socis fundadors actualment ja no viuen a Alella.

Per altra banda, l'**Associació de Dones Solidàries d'Alella**, tot i tractar-se d'una entitat formada per dones com en el cas de l'Associació Montserrat Roig, s'ha optat per classificar-la en aquest apartat per la centralitat que la divulgació té en la seva activitat habitual, a més de la vessant social que desenvolupen. Aquesta entitat creada el 2007 també té la seu a l'edifici del Jutjat de Pau i treballa en tres línies: la recuperació de la memòria històrica de les dones del poble d'Alella, l'organització de fòrums, xerrades, conferències i estudis, com a promoció per a la defensa dels drets de les dones i la prestació a les dones del poble que es trobin en situació de vulnerabilitat, de serveis de formació, d'acompanyament i d'assessorament psicològic i jurídic.

- **Entitats de caràcter artístic**

La **Polifònica Joia d'Alella** és una de les entitats històriques del poble. Va ser fundada el 1977 com a Coral Alella del Casal d'Alella i després d'una activitat ininterrompuda aquesta entitat ja disposa de dos discs (*Coral, Divertiment* i *Coral Joia d'Alella*) editats. La coral realitza concerts al municipi, a la missa de la Festa Major, durant el Festival d'Estiu i d'altres no tant regulars, però la seva activitat és continuada durant tot l'any a diversos municipis de Catalunya i l'Estat. Disposava d'un despatx a l'edifici del Jutjat de Pau però per assajar han de fer ús de les golfes del Centre Cultural Can Lleonart.

2.2. L'activitat cultural alellenca

2.2.1. El pes del calendari festiu

La cultura popular, la tradició i el treball conjunt entre entitats i consistori caracteritzen el conjunt de festivitats que tenen lloc al llarg de l'any a Alella. Tanmateix, a més de les festes i tradicions pròpies dels diferents moments de l'any, en el cas d'Alella es produeixen uns pics d'activitat especialment destacables.

En primer lloc cal ressaltar la **Festa de la Verema**, tant per la seva especificitat dins la realitat alellenca com per l'important atractiu que suposa per habitants d'altres municipis veïns. Es tracta d'una de les festivitats més arrelades al poble, que ja suma trenta-sis edicions donant bona mostra de la intensa vinculació d'Alella amb la vinya i el vi i que té com a objectiu donar a conèixer el poble i el seu vi. S'organitza per celebrar l'inici de la collita a principis de setembre i té una durada de tres dies. Durant aquests dies s'organitza una fira d'artesans, la Mostra de Vins de la DO d'Alella i Restauració que organitzen de manera conjunta l'àrea de Promoció Econòmica, Turisme i Cultura de l'Ajuntament, els cellers i els restaurants del poble a l'Hort de la Rectoria, a més de diverses activitats culturals com concerts, exposicions, un correfoc a càrrec dels Diables del Vi d'Alella, visites guiades a cellers oberts al públic durant la festa i masies del poble, plantades de gegants, entre d'altres.

Per altra banda, la **Festa Major** també és una altra festivitat on es dona un nivell de participació molt alt entre els alellencs i alellenques, tot i que no esdevé un pol d'atracció tan fort com la Festa de la Verema. Es celebra pel dia de Sant Feliu, l'1 d'agost i tot i tractar-se de període vacacional, la participació de la festivitat no es veu afectada. Durant els dies de festa major es duen a terme concerts diversos a l'Hort de la Rectoria, i tot un seguit d'activitats que han esdevingut tradicionals durant aquesta festivitat: el correfoc, el concurs de pintura infantil organitzat per l'Associació de Dones Montserrat Roig que en el moment de la redacció del present document ja suma catorze edicions, el concurs de peres farcides (tretze edicions), la *Guerra guarra i remullada* amb l'esplai Guaita'l, el Cercavila de Gegants, Capgrossos, Grallers i Timbalers d'Alella, el torneig de futbol sala, la baixada d'andròmines, sardanes, teatre al carrer, i moltes altres activitats organitzades per les entitats del poble.

A més d'aquests dos moments que es podrien classificar com de màxima activitat, Alella compta amb tot un seguit de festivitats i celebracions que s'estructuren principalment al voltant del calendari festiu tradicional i en les que la participació d'entitats del poble esdevé capdal. L'any comença amb la **Cavalcada de Reis** que

s'inicia i finalitza al Casal d'Alella, i hi participen la Colla de Gegants, Capgrossos i Grallers d'Alella, l'esplai Guaita'l que organitza un concurs de fanalets i altres entitats.

Per la festa de **Carnestoltes**, la Colla de Gegants, Capgrossos i Grallers organitza un cercavila que finalitza a la plaça de l'Ajuntament i el Casal d'Alella una cremada. I al maig, es celebra la **Festa de la Vellesa** en la qual s'organitza, entre d'altres activitats culturals i esportives, un Dinar Homenatge a la Vellesa, elaborat i servit per voluntaris del poble que el present any 2010 ha sumat seixanta-nou edicions.

Des de fa trenta sis anys, el Casal d'Alella, amb el suport de l'Ajuntament, organitza el segon diumenge de juny, l'**Aplec de l'Arròs** al Bosquet d'Alella, l'espai que es troba al costat de l'institut. Aquesta tradició del poble ha esdevingut un veritable punt de trobada pels veïns i veïnes d'Alella. S'organitza un concurs d'arrossos i cassoles d'arròs fets a la llenya, un jurat els valora i els premis es lliuren a la tarda com a cloenda de la jornada que habitualment està amanida amb diverses activitats infantils.

Per **Sant Joan**, el Club Esportiu Serra Marina Alella baixa la Flama del Canigó de forma conjunta amb altres municipis veïns i el Casal d'Alella col·labora amb l'Ajuntament en l'organització de diverses activitats. A Alella també s'hi celebra cada any a l'octubre el **Correllengua**, organitzat pel nucli local de la CAL (Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana) i l'Ajuntament d'Alella. Durant aquesta celebració es fan lectures populars, activitats infantils, espectacles de teatre, i el lliurament dels premis literaris i hi col·laboren diverses entitats del poble (JERC, el Club d'atletisme Serra Marina, l'Associació ciclista Ratolins de Camp, el Casal d'Alella, i l'Agrupació d'Astronomia d'Alella).

Al desembre, just abans de les festivitats de Nadal, l'Ajuntament d'Alella i les diferents entitats del poble col·laboren amb la **Marató que organitza TV3** recollint diners. Una iniciativa que ha esdevingut un esdeveniment festiu i participatiu que implica a una part important del municipi. S'organitzen cercaviles, activitats infantils, el bingo de Nadal, i moltes altres activitats. Des de fa alguns anys, l'àrea de Promoció Econòmica de l'Ajuntament uneix la fira de Nadal amb les activitats que s'organitzen al voltant de La Marató. Durant les **festes de Nadal** també es duen a terme diverses activitats com el concurs de pessebres.

Per últim, en aquest apartat cal destacar la tasca que desenvolupa la **Comissió de Festes**, oberta a tota la ciutadania però formada, principalment, per entitats del poble que participen de la dinàmica cultural del municipi de forma habitual. Aquesta

comissió dona suport i participa de l'organització de les diverses festivitats que es duen a terme al llarg de l'any.

2.2.2. Equipaments generadors d'activitat pròpia

Més enllà de la programació cultural que es desenvolupa directament des de la Regidoria de Cultura, o a través de la col·laboració amb les diferents entitats i associacions d'Alella, alguns dels seus equipaments culturals també actuen com a generadors d'activitat pròpia.

En aquest sentit, i si bé ja es desenvoluparà una anàlisi més exhaustiva en el proper apartat del Pla, especialment dedicat als equipaments, convé ressaltar l'activitat i la incidència del **Centre Cultural Can Leonart**. Aquest equipament va ser inaugurat el 2003 i des de llavors la seva oferta de cursos (humanitats, ciències, expressió, recursos diversos, salut i creixement personal, eines informàtiques, idiomes, etc.), activitats (sortides, itineraris, xerrades, conferències, etc.) i programacions (concerts, cinema, etc.) l'ha posicionat com l'equipament cultural de referència del municipi esdevenint, inclús, un pol d'atracció per a usuaris de municipis veïns.

Cal dir, per altra banda, que Can Leonart, a més de la programació pròpia, també acull des del 2008 espectacles que formen part del circuit de **l'Oficina de Difusió Artística** de la Diputació de Barcelona (**ODA**) i del programa **Cultura en Gira** promogut pel Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya.

La **Biblioteca Ferrer i Guàrdia**, tot i les seves limitacions d'espai, també és un dels equipaments generadors d'activitat pròpia. Entre les seves activitats destaca l'Hora del conte, la celebració de conferències diverses, tertúlies i tallers. Així mateix, Alella compta amb **l'Espai d'art i creació Can Manyé** que es va incorporar com a equipament gestionat directament per l'Ajuntament fa poc més d'un any, el 2009. Es tracta d'un espai expositiu d'art contemporani que també desenvolupa un paper pedagògic oferint tallers i visites guiades per a escoles durant la setmana i també activitats dirigides al públic adult, totes encarades a treballar l'art des de la proximitat.

El **Casal d'Alella** és un altre dels equipaments que generen activitat pròpia tot i que aquesta queda limitada pels dèficits que presenta l'espai disponible. Actualment aquest equipament de titularitat privada, a més de disposar d'un servei de bar, compta amb un petit escenari on es duen a terme espectacles teatrals del Grup de teatre Pàmpol del Casal d'Alella que actua per la festa major i d'altres de fora del municipi, concerts de música, festes de final de curs escolar, balls, bingos, curs de country, campionat de dòmino, etc. a més de cedir l'espai a entitats, Ajuntament i agents

privats per a reunions, espectacles, actes o celebracions. Cal ressaltar que el Casal acull els espectacles que s'emmarquen en el programa **Anem al teatre**, organitzat per les àrees de Cultura i Educació de la Diputació de Barcelona i per l'Ajuntament que ofereix, en horari escolar, espectacles d'arts escèniques.

Finalment, com a equipament generador d'activitat també cal considerar a la masia **Can Gaza** que acull el Casal de Joves d'Alella ja que anualment organitza concerts i tallers per a joves i acull el concurs de curtmetratges Vídeo Jove.

2.2.3. Programació més enllà dels equipaments

A banda de la programació al voltant del calendari festiu i de la cultura popular i tradicional i de l'activitat regular generada per equipaments culturals del poble, a Alella s'han anat consolidant una sèrie d'ofertes que s'han fet un lloc al calendari cultural del poble.

A principis de maig té lloc el festival **Espais de poesia**, que el present any 2010 ha sumat tres edicions. Una iniciativa de l'Ajuntament d'Alella per promoure la lectura poètica i la poesia musicada que comprèn, entre d'altres activitats, concerts, recitals, tallers i espectacles poètics, tot plegat posant especial èmfasi en l'activitat que es realitza des de les escoles. Totes aquestes activitats tenen lloc a diferents espais del poble: a la Biblioteca Ferrer i Guàrdia, al Centre Cultural Can Lleonart, el Casal d'Avis Can Gaza, Can Manyé, els centres educatius i diversos indrets de l'espai públic alellenc com la Plaça de l'Ajuntament. Durant aquest festival en el qual es potencia la implicació de les entitats culturals del municipi es realitza l'entrega de premis de la fase local de la **Mostra Literària del Maresme** que l'any 2010 va sumar vint-i-set edicions i que tot i comptar amb la participació d'altres municipis té un pes específic al poble.

El present any 2010, van assistir a les diverses activitats realitzades al voltant del festival quasi 1.400 persones, un 44% més que l'any anterior. Així, es pot confirmar que l'impacte d'aquest festival al municipi està creixent com indiquen tant els increments en nombre d'activitats com en total d'usuaris.

Taula 2.4. Activitats i assistents del festival Espais de poesia

	2009	2010	Variació 09-10
Nombre d'activitats	17	20	17,4%
Assistents	960	1.387	44,5%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per l'Ajuntament d'Alella

Per altra banda, des del 2005 té lloc al poble un festival que per la seva qualitat ha assolit un pes molt destacat dins la programació cultural d'Alella. El **Festival d'Estiu** va néixer després de què l'Ajuntament del municipi s'adonés del gran potencial que tenia la unió de la música clàssica i els paratges naturals i indrets idíl·lics amb que compta el poble. El gruix dels concerts es reparteixen en dos jardins privats que són cedits pels seus propietaris: els Jardins de Cal Marqués (al passeig i al jardins de les estàtues) i els Jardins de les Quatre Torres, mentre part de l'espai públic del poble com el Parc de Can Sors esdevé també escenari ocasional d'algunes de les actuacions del festival.

Des del present any 2010 s'ha iniciat un nou projecte dins el Festival anomenat "**Músics en Residència**" que convida a música nacionals i internacionals, els assajos dels quals es poden veure a Can Llenoart on també s'hi organitzen xerrades.

Taula 2.5. Activitats i assistents del Festival d'Estiu

	2009	2010	Variació 09-10
Nombre d'activitats	4	5	25%
Assistents	1.244	1.634	31,35%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per l'Ajuntament d'Alella

Per últim, l'Ajuntament d'Alella, en col·laboració amb la Diputació de Barcelona i l'Agrupació d'Astronomia d'Alella, organitza els **Premis Literaris** que inclou: un certamen de poesia *Alella a Maria Oleart* que suma catorze edicions, un certamen de contes *Alella a Guida Alzina* que en suma deu edicions i un premi relat curt d'astronomia *Alella a Isidre Pòlit* que el present any 2010 ha arribat a la seva setena edició. Una trajectòria que confirma la bona relació que Alella manté amb la literatura.

2.2.4. La formació artística

Pel que fa a l'educació i la formació artística, es pot afirmar que Alella compta amb una oferta força àmplia i diversa. En aquest sentit destaca l'oferta de dansa existent al municipi i repartida entre titularitat pública i privada. Pel que fa a l'oferta municipal, **l'Escola de Dansa d'Alella**, gestionada per la Regidoria d'Educació, compta amb cursos que van des de nivell d'iniciació a l'intermedi II, tots ells impartits al Poliesportiu Municipal Abelardo Vera d'Alella. Per altra banda, a Alella s'hi troba el **Centre Oficial de Dansa Laie**, un centre privat on s'imparteix el Grau Professional de Dansa especialitzat en dansa clàssica, dansa contemporània i dansa espanyola, reglat per la Generalitat de Catalunya.

La formació musical es troba concentrada en un centre privat, el **Centre d'Estudis Musicals Ressó**, l'oferta de la qual, tot i no ser oficial, abarca des de la sensibilització a partir dels tres anys fins a grups d'adults. Així mateix, cal ressaltar el projecte "**Alella viu la música**" que funciona des del 2008 a partir d'un conveni entre l'Ajuntament i el Centre d'Estudis Musicals Ressó. Una col·laboració entre sector públic i privat amb voluntat formativa que ha donat lloc a la creació de tres orquestres obertes a la ciutadania de totes les edats, que participen en les diverses festivitats del poble per enriquir la seva vida cultural i assagen setmanalment a les golfes de Can Lleonart.

Per altra banda, des d'una perspectiva més àmplia del que s'entén per formació, el **Centre Cultural Can Lleonart** ofereix un seguit de cursos trimestrals o anuals entre els que es poden trobar cursos de fotografia, d'humanitats, literatura, restauració, pintura, música, etc. Per tant, és un eix vertebrador de l'oferta formativa no professionalitzadora ni reglada del municipi per a adults, tot i que s'intenten dur a terme iniciatives que atreguin a públics més joves.

2.2.5. Patrimoni històric i arquitectònic d'Alella

Alella compta amb importants exemples d'arquitectura pre-modernista i modernista amb obres d'arquitectes importants com Jeroni Martorell, Josep Puig i Cadafalch i Antoni Gaudí. Alguns exemples de l'arquitectura modernista del poble són:

- **La Fàbrica de pintures** construïda a finals del segle XIX.
- **Torre del Governador** situada a l'edifici anomenat dels Escolapis és un dels exemples més singulars de l'arquitectura historicista i eclèctica de l'època.

- **Can Bonveí – Cal Vegetalí**, una masia reconvertida en castell.
- **L'Escorxador**
- **Can Llimona**, una antiga finca d'estiueig.
- **Cal Boter**, la casa natal del famós i il·lustre alellenc Ferrer i Guàrdia.
- **Can Sanmiquel** en aparença sembla una típica masia popular, però la reforma realitzada el 1914 i atribuïda a l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch la va convertir en una elegant masia d'estiueig modernista.
- **Can Bertran**, casa d'estiueig d'estil modernista
- **Can Serra**, també una antiga finca rural reformada com a casa d'estiueig a finals del segle XIX.
- **Alella Vinícola**, va ser el primer celler cooperatiu de Catalunya. "La Vinícola" va ser construïda per l'arquitecte Jeroni Martorell.

A més d'aquests edificis Alella compta amb moltes i diverses finques i masies que fan augmentar la riquesa patrimonial del poble com ara Can Magarola. Tanmateix, tot i aquesta riquesa, actualment el poble no disposa d'un referent patrimonial que tingui un pes específic en el mapa d'equipaments culturals d'Alella, un espai que molt probablement hauria d'estar vinculat a la cultura del vi unificant la riquesa patrimonial del municipi.

El municipi està a punt d'arribar a 10.000 habitants fet que farà que la creació d'un Arxiu municipal estigui regulat per llei. A hores d'ara ja està prevista la seva construcció al costat de la biblioteca.

Per altra banda, cal fer un esment destacat el **Parc Arqueològic Cella Vinària de Vallmora de Teià**, que tot i trobar-se fora del terme municipal alellenc, es gestiona de forma alternada entre Teià, el Masnou i Alella.

Tot i que en el cas d'Alella és gestionada per la Regidoria de Turisme i que es troba força allunyada dels nuclis d'activitat cultural del municipi, cal tenir en compte aquest espai des de la perspectiva cultural pel seu pes històric i la seva relació amb la tradició del vi de la zona i pels més de 15.000 visitants que rep anualment.

La importància d'aquest jaciment (va ser un centre de producció vitivinícola de la Laietania romana amb activitat documentada entre els segles I aC i V dC) es fa palesa amb la posada en funcionament del **CAT** (Centre d'Acollida Turística), un centre pilot de la futura xarxa de Centres d'Acollida Turística que el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya desplega en deu punts de

Catalunya⁴. L'objectiu d'aquests centres és acollir el turista i proporcionar-li informació sobre el tema central del CAT, que en el cas de Teià tracta de la petjada romana a Catalunya i la seva relació amb la vinya i el vi. Integrat perfectament en el marc del jaciment arqueològic i la *cella vinaria* de Vallmora.

Fins el moment Teià era l'únic municipi que hi realitzava activitats culturals regularment però sense relació directa amb el jaciment, tot i que en el moment de la redacció del Pla la Mancomunitat de municipis ja ha acordat un programa d'activitats relacionades amb l'època romana per tal de no distorsionar l'espai.

Així doncs, cal tenir present aquest espai en tant que es tracta d'un espai patrimonial d'alta rellevància i directament vinculat amb un dels elements que més projecció donen al municipi d'Alella, el vi.

⁴ Els altres nou punts són: Les, Puigcerdà, Vilajuïga, Ripoll, Berga, Sallent, Cervera, Teià i Montblanc.

3. Síntesi del context

3.1. Síntesi de la realitat social

- Alella manté una relació molt estreta amb Barcelona, tant pel que fa a nivell laboral, d'oci i cultural, més que no pas amb la capital de la comarca.
- En els darrers 30 anys Alella ha passat de 3.000 habitants a quasi 10.000, un creixement especialment destacable durant els anys 80 i que ha estat resultat principalment del saldo migratori.
- Alella té un important atractiu residencial com demostra el fet que més de la meitat de la població ha nascut en una altra comarca.
- Es tracta de població amb un nivell d'ingressos alt i amb un volum de població estrangera reduït, on predomina, a diferència del que succeeix a la comarca i al conjunt català, els nacionalitzats en algun país de la Unió Europea.

3.2. Síntesi de la realitat cultural

- L'Ajuntament i el teixit associatiu són els principals agents de la realitat cultural alellenca.
- El pressupost en cultura ha disminuït en el darrer any, tant en termes absoluts com relatius, degut principalment a la prioritització municipal en els serveis socials.
- L'àrea de cultura compta amb un organigrama força complet tot i que presenta alguns dèficits en quant a transversalitat i comunicació.
- Alella es caracteritza per un dinamisme associatiu important que deriva més que pel nombre d'entitats, pel seu nivell d'activitat. Tanmateix, el pes del sector privat és força reduït, només present en l'àmbit de la formació artística (dansa i música).
- El calendari festiu juntament amb el Festival d'Estiu i els Espais de poesia estructuren bona part de l'activitat cultural del poble i en quant a la programació regular, Can Lleonart i Can Manyé esdevenen els principals agents.

III. ELS EQUIPAMENTS CULTURALS D'ALELLA

1. Anàlisi de la situació actual

El mapa d'equipaments culturals d'Alella està format per 10 equipaments amb usos culturals. D'aquests, 7 són de titularitat pública, 1 pertany a una entitat i 2 pertanyen a privats però estan llogats i gestionats per l'Ajuntament (Taula 1.1.). Per tant, la realitat és que hi ha un sol equipament privat gestionat per l'entitat propietària, mentre tota la resta es troben gestionats pel consistori.

A més dels equipaments, Alella compta amb una sèrie d'espais que compleixen un paper cultural cabdal en la dinàmica del poble. Entre aquests destaquen els Jardins de Cal Marqués i el Jardí de les Quatre Torres, l'Hort de la Rectoria, la Plaça de l'Ajuntament, el Parc de Can Sors, la Plaça Antoni Pujades, el Parc Antoni Gaudí i la pista del Carrer Àfrica.

Taula 1.1. Mapa d'equipaments culturals d'Alella

EQUIPAMENTS	Gestió	Activitat cultural que s'hi desenvolupa	Periodicitat d'utilització	Altres activitats que s'hi desenvolupen	Estat de les instal·lacions
Centre Cultural Can Lleonart	Municipal	Cursos, tertúlies, concerts, recitals, cinema, cessió a entitats.	Diària	Actes diversos	Òptim
Biblioteca Ferrer i Guàrdia	Municipal	Servei de biblioteca, tertúlies, hores del conte, clubs de lectura, actes, etc.	Diària		Necessitat de trasllat
Espai d'art i creació Can Manyé	Municipal	Exposicions, tallers.	Diària	Actes diversos	Problemes d'aïllament
Casal d'Alella	Privada	Espectacles d'arts escèniques, concerts,	Diària	Actes diversos	Necessitat d'adequació o trasllat
Àgora	Municipal	Cursos	Diària	Servei d'Informació Juvenil	Correcte però reduït
Can Gaza	Municipal	Tallers, concerts, festes, projeccions de pel·lícules, conferències,	Diària	Activitats del Casal de Joves i del Casal d'Avis	Òptim
Masia Can Magarola	Municipal	Fons museístic temporalment tancat	Puntual	Seu del Consell Regulador de la D.O.	Necessitat d'adequació
Poliesportiu Municipal Abelardo Vera	Municipal	Classes de l'Escola de Dansa.	Diària	Activitats esportives	Correcte
Edifici del Jutjat de pau	Municipal	Seu de la Coral Polifònica, Associació Dones Solidàries d'Alella i la Revista Alella	Setmanal	Seu d'altres entitats	Correcte
Associació de Dones Montserrat Roig	Municipal	Cursos, tallers, xerrades, etc.	Diària	Actes diversos	Necessitat d'arranjament

Font: Elaboració pròpia

1.1. Descripció dels equipaments actuals

Com mostra el mapa 1.1., els principals equipaments del poble es troben concentrats al centre del poble, es podria dir, al voltant de la Plaça de l'Ajuntament. Actualment, el Centre Cultural Can Lleonart, la Biblioteca Ferrer i Guàrdia, el Centre d'art Can Manyé, el Casal d'Alella i l'Àgora dibuixen un àmbit d'influència circular.

Mapa 1.1. Ubicació dels equipaments actuals



Font: Elaboració pròpia

Un cop vist quin és el mapa d'equipaments culturals d'Alella, a continuació es procedeix a recollir els trets principals de cadascun d'ells des de l'òptica de les instal·lacions de què disposen i els usos que s'hi realitzen.

La informació que es presenta a continuació és una síntesi del cens que s'ha realitzat, i que es recull en l'annex en forma de fitxes.

▪ **Centre Cultural Can Lleonart (1)**

Plaça Germans Lleonart, 1

L'equipament es troba situat a la confluència de les dues rieres, Coma Fosca i Coma Clara i constitueix un dels edificis més representatius del poble, tant per la seva situació, com per la façana barroca decorada amb esgrafiats que el caracteritzen.

Va ser inaugurat el 2003 com a centre cultural i a més de l'oferta de cursos i activitats, l'equipament també acull la Regidoria de Cultura. L'edifici compta amb despatxos, aules, tallers repartits en tres plantes i una sala polivalent a les golfes que sovint s'utilitza d'espai escènic-musical de petit format. Can Lleonart compta també amb un pati a la part davantera que desenvolupa funcions d'espai cultural quasi independent on es realitzen concerts i activitats infantils.

Superfície total: 1.164m²

Dèficits: No se'n detecten.

▪ **Biblioteca Ferrer i Guàrdia (2)**

Hort de la Rectoria, s/n

Està situada sota del Mercat Municipal i la seva entrada es fa per l'Hort de la Rectoria que actualment fa la funció d'aparcament. Es tracta d'un espai d'una sola planta amb 340m² de superfície de programa. No disposa de cap sala polivalent, el que obliga a realitzar qualsevol activitat fora de l'horari d'obertura per no destorbar els usuaris.

Davant els dèficits de superfície que impedeix oferir un servei adequat a les necessitats actuals del municipi, l'any 2008 es va redactar el programa funcional per al trasllat i l'ampliació de la biblioteca⁵.

Superfície total: 340m²

Dèficits: d'espai i personal importants. No compleix els estàndards.

⁵ El projecte de la nova biblioteca es descriu a l'apartat 1.2.

▪ **Espai d'art i creació Can Manyé (3)**

Riera Coma Fosca, 42

L'equipament és resultat de la reconversió d'una antiga fàbrica tèxtil. L'any 2004 l'Ajuntament lloga aquest espai amb la voluntat d'acondicionar un espai expositiu municipal. Durant uns anys va estar cedida a un col·lectiu (1 Verd) que va participar en el projecte de rehabilitació de la fàbrica i hi va desenvolupar activitats de creació fins que el 2009 l'Ajuntament decideix convertir definitivament Can Manyé en un espai d'art municipal. El lloguer que l'Ajuntament paga per aquest equipament és de 1.403,14 Euros al mes (16.837,68 Euros l'any). Compta amb un despatx, una sala expositiva, una petita sala d'audiovisual i un altell.

Superfície total: 256,87 m²

Dèficits: Problemes d'aïllament tèrmic.

▪ **Casal d'Alella (4)**

Carrer Santa Madrona, 10-12

L'edifici del casal va ser construït a principis dels anys 70 i des de llavors ha ocupat un lloc predominant en la realitat cultural del municipi. Es tracta d'un espai d'uns 600 m² en els quals es troba un servei de bar que l'entitat té llogat, unes taules, una taula de billar i un espai escènic. Aquest equipament, tot i el bon ús que se n'ha fet durant trenta anys presenta actualment importants dèficits com problemes d'accessibilitat degut a l'emplaçament de l'edifici, un carrer peatonal estret, manca d'aïllament sonor, una caixa escènica petita, i limitacions tècniques importants. És per aquest motiu que a partir del Consorci creat entre el Casal d'Alella i l'Ajuntament, hi ha projectat un nou equipament⁶ que acollirà l'entitat i desenvoluparà altres funcions de caràcter sociocultural.

Superfície total: 600m² (aprox.).

Dèficits: accessibilitat, aïllament sonor, limitacions d'espai, dèficits tècnics, normativa de seguretat.

⁶ El projecte del nou casal queda recollit en l'apartat 1.2.

- **Àgora (5)**

Plaça de l'Ajuntament, 3

Tot i que aquest equipament s'analitza de forma aïllada pel fet, entre d'altres coses, de comptar amb una entrada pròpia, es tracta del mateix edifici de l'Ajuntament ja que hi ha escales i magatzems compartits. En aquest espai s'hi troba el Punt d'Informació Juvenil (PIJ) i un espai amb ordinadors i connexió a Internet oberts als joves d'Alella.

- **Can Gaza (6)**

Av. Sant Josep de Calassanç 23-25

Aquesta masia rehabilitada acull, a la planta baixa, el Casal de la Gent Gran i a les plantes superiors s'hi ubica el Casal de Joves, l'Esplai el Caliu i diverses entitats juvenils del poble (l'Esplai Guaita'l i els Diables del Vi d'Alella). A més de les diverses sales i espais comuns, l'equipament compta amb diverses terrasses a les plantes superiors i un jardí molt ampli on s'hi ha fet un hort. Es tracta d'un equipament de primer nivell i amb grans potencialitats.

Superfície total: 652m² (edifici) i 3.011m² (edifici i jardí).

Dèficits: No se'n detecten.

- **Masia Can Magarola (7)**

Av. de Sant Mateu, 2

Aquesta masia és una de les més antigues del municipi (finals s. XIII – principis s. XIV) i està situada a la part alta de la riera Coma Clara. La creació, el 1983 del Patronat de la Fundació Pública Municipal Masia Can Magarola va permetre iniciar la restauració i adaptació de l'edifici a les tasques de conservació i difusió de la història local. Tanmateix, un projecte museogràfic insuficient i unes necessitats d'inversió molt altes han fet que el projecte de casa-museu s'anés esvaint fins que el 2008 es va dissoldre el Patronat Municipal de Can Magarola.

La masia es troba situada a la part alta de la riera Coma Clara, allunyada del nucli urbà del poble. Actualment s'hi troba la seu del Consell Regulador de la Denominació d'Origen (D.O.) Alella i a través d'una subvenció de l'Estat de

400.000 euros s'ha rehabilitat una part de la masia amb l'objectiu de que en un futur proper aculli algunes de les classes i pràctiques del Cicle Formatiu de Grau Superior de Gestió Comercial i Màrketing Enològic que s'imparteix a l'Institut d'Alella.

Superfície total: 1.188m² (edifici) i 15.841m² (edifici i terrenys pertanyents a l'equipament).

Dèficits: Rehabilitació total i projecte de contingut.

▪ **Poliesportiu Municipal Abelardo Vera (8)**

Passeig Creu de Pedra, 29-31

Tot i que l'activitat principal de l'equipament és l'esportiva, el Poliesportiu acull l'Escola de Dansa i també s'hi realitzen algunes activitats concretes com la Festa de la Vellesa. El poliesportiu compta amb una pista interior, una d'exterior, una sala polivalent d'activitats físiques, una sala de tatamis, i vestidors.

Superfície total: 2.956m².

Dèficits: No se'n detecten.

▪ **Jutjat de pau (9)**

Carrer de Santa Teresa, 49

És de titularitat privada però està llogat per l'Ajuntament i a més d'acollir les dependències judicials, l'edifici s'ha condicionat com a local d'entitats. A la planta superior s'ha ubicat la redacció de la Revista Alella i els despatxos de la Polifònica Joia (que tot i disposar d'un espai per reunir-se i realitzar-hi tasques de gestió, assagen a les golfes de Can Lleonart ja que el jutjat no compleix amb els requisits necessaris per aquesta activitat) i l'Associació Dones Solidàries. A més, s'ha habilitat una sala comuna polivalent. L'entrada als despatxos de les entitats es fa pel carrer d'Eduard Serra i Güell i és independent de l'accés al jutjat, que es realitza des de l'entrada del carrer de Sant Teresa.

L'ajuntament va llogar l'edifici a finals de 2007 i el 2009 va invertir prop de 50.000€ en el seu condicionament.

Superfície total: 112,4 m² (56,2 m² per planta)

Dèficits: No se'n detecten.

▪ **Associació de Dones Montserrat Roig (10)**

Rambla de l'Àngel Guimerà, 7

L'Associació de Dones Montserrat Roig té la seva seu en un local que forma part del mateix edifici que acull l'Ajuntament i l'Àgora però amb entrada independent per la Rambla, en comptes de per la Plaça de l'Ajuntament.

Superfície total: 27,12 m².

Dèficits: problemes d'humitats.

▪ **Altres espais amb usos culturals**

○ **Jardins de Cal Marqués**

Cal Marqués és un edifici senyorial del segle XIX situat a l'entrada del poble. El marquesat d'Alella va ser concedit el 1889 a l'industrial i polític Camil Fabra i Fontanills (1833-1902). El seu fill, Ferran Fabra i Puig va ser alcalde de Barcelona (1922) i un dels prohoms benefactors de la vila d'Alella. Actualment els jardins de Cal Marqués acullen diversos concerts emmarcats en el Festival d'Estiu.

○ **Jardins de les Quatre Torres**

També acull concerts del Festival d'Estiu. Corresponen als jardins del casal residencial dels senyors d'Alella. L'actual edifici és del segle XIX i substitueix l'antic casal del 1629 i el seu aspecte està entremig d'una residència senyorial i una fortalesa.

○ **L'Hort de la Rectoria**

Es troba situat entre Can Lleonart i el Mercat Municipal i s'hi ubica l'entrada a la Biblioteca Ferrer i Guàrdia. Actualment i durant la major part de l'any fa la funció de pàrquing de pagament però durant la Festa de la Verema esdevé la localització de la Mostra gastronòmica i de vins. I per la resta de festivitats del calendari aquest espai acull la majoria de concerts que acompanyen cadascuna de les festes.

○ **Pati de Can Lleonart**

Es troba dins el recinte de Can Lleonart i però assumeix entitat pròpia com a espai cultural ja que acull una part important dels concerts que es programen així com l'oferta infantil.

○ **Rectoria**

La parròquia de Sant Feliu d'Alella, propietària de l'espai, el cedeix ocasionalment a l'Ajuntament per realitzar-hi exposicions, especialment de caràcter local. No existeix un conveni de cessió concret i actualment les negociacions de les despeses de subministrament i altres qüestions es negocien entre el consistori i la parròquia en cada ocasió.

○ **Plaça de l'Ajuntament**

És la plaça principal del poble on s'hi ubica l'edifici de l'Ajuntament, el Mercat Municipal i l'església de Sant Feliu. Durant les festivitats del calendari, aquest espai acull concerts, balls i altres activitats.

○ **Parc de Can Sors**

En aquest parc situat al barri de Can Sors es duen a terme alguns dels concerts gratuïts del Festival d'Estiu.

○ **Plaça d'Antoni Pujades**

Es tracta d'una plaça situada sota del Poliesportiu és més coneguda amb el nom de la Plaça del Sorli per comptar amb un d'aquests supermercats. Des de la construcció d'aquesta plaça ha anat agafant més protagonisme i dinamisme al municipi i actualment s'hi realitzen diverses activitats: fires, actes, activitats infantils, etc.

○ **Parc Antoni Gaudí**

Com a homenatge a l'arquitecte que va passar molts estius a Alella, el municipi va inaugurar l'any 2002 un parc amb el seu nom i hi va ubicar el monument dedicat a Gaudí que des del 1965 es trobava darrera de l'església de Sant Feliu. En aquest espai també tenen lloc alguns dels concerts del Festival d'Estiu, s'hi fan havaneres i activitats infantils.

○ **Pista del Carrer Àfrica**

En aquest carrer s'hi troba una zona que antigament era una pista esportiva on es duen a terme alguns concerts i el Cinema a la Fresca durant els mesos d'estiu.

1.2. Equipaments projectats

Per tal de donar resposta a les necessitats amb què Alella es troba en matèria d'equipaments culturals s'ha iniciat la projecció de dos nous equipaments.

- **Casal d'Alella (11)**

Avinguda Sant Josep de Calassanç

El març del 2006 es van aprovar els estatuts del Consorci del Casal d'Alella com una entitat pública, de caràcter associatiu i naturalesa local, amb personalitat jurídica pròpia i diferent de les entitats consorciades (Casal d'Alella i Ajuntament d'Alella). En ells es presentava com a primer objecte i finalitat del consorci, la construcció i el manteniment d'un nou equipament cultural.

Actualment ja es troba redactat l'avant-projecte del nou equipament que l'emplaça a la masia de Can Calderó. El projecte contempla que l'edifici compti amb una planta baixa, una planta 1a i una de soterrada (planta baixa, planta -1, planta +1).

- Planta baixa (planta 0): serà la d'accés principal i comptarà amb vestíbul, bar, magatzems, camerinos i sales tècniques i tindrà una superfície útil de 727,58m².
- Planta primera (planta +1): hi haurà una sala social (72,6m²), una sala de jocs (96,25m²), despatxos d'administració (25,75m²), i un buc d'assaig (6,95m²). Superfície útil total de 382,42m².
- Planta -1: està prevista una sala de lectura (79,7m²), l'aula de dansa (131,53m²), un espai polivalent (201,8m²) i una sala polivalent (360,3m²). Superfície útil total de 1.257,79m².

Així doncs, es tractarà d'un equipament que farà les funcions d'espai escenicomusical polivalent de mitjà format, d'escola de dansa i que tindrà una superfície total construïda de 2.864,5 m² aproximadament (superfície útil de 2.367,79).

▪ **Nova Biblioteca i Arxiu (12)**

La nova biblioteca està previst que s'ubiqui a la Fàbrica de Pintures del Torrent Vallbona, un exemple d'arquitectura industrial del XIX. Es tracta d'una nau industrial de planta rectangular allargada coberta amb una teulada a dues vessants el principal interès de la qual rau en el capcer esglaonat on destaca la decoració amb ceràmica de colors i maó vist.

Tanmateix, en el moment de la redacció del present document està pendent encarregar el projecte arquitectònic tenint en compte que l'antiga fàbrica requereix una ampliació. Està redactat el programa funcional (Diputació de Barcelona) que servirà com a base pel projecte arquitectònic. En relació al programa bàsic, i d'acord a l'adaptació dels paràmetres de biblioteca pública i d'arxiu municipal a la realitat local, l'equipament comptarà amb una superfície total aproximada de 1.260m² de programa.

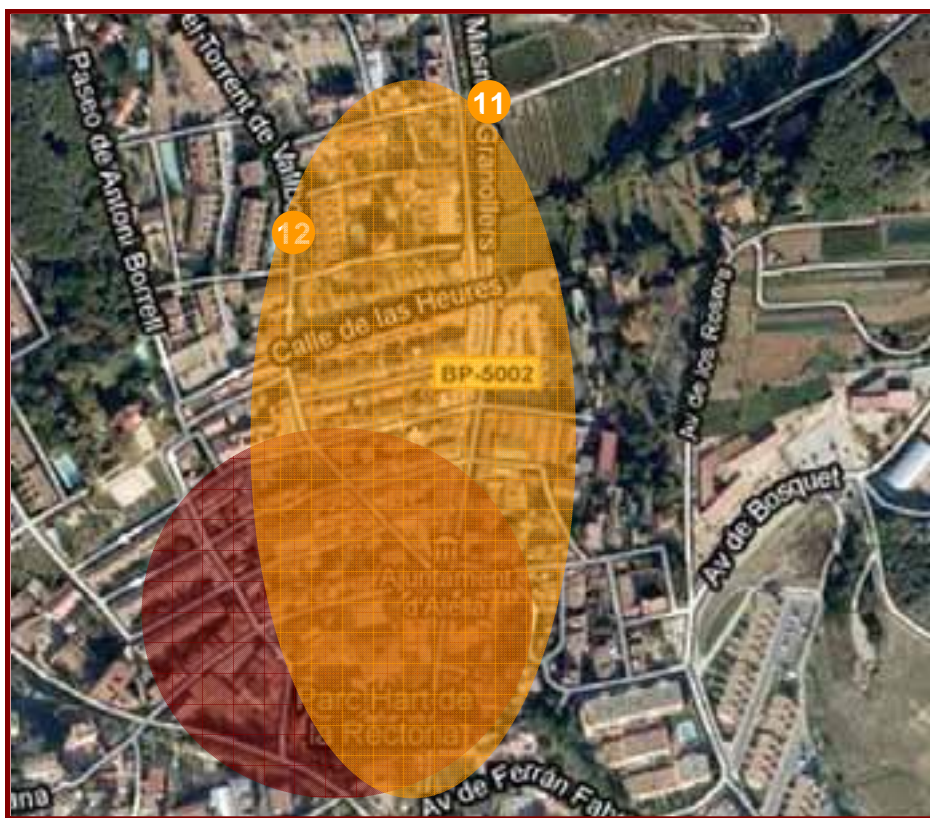
Segons el programa funcional, el futur equipament comptarà amb una zona d'acollida i promoció (comuna als dos serveis) de 250m², una zona general (espai públic de consulta de biblioteca i arxiu) de 560 m², una zona infantil (espai públic de consulta de biblioteca) de 175m², una zona de treball intern biblioteca (comparteixen magatzem logístic i espai de descans) de 115m², una zona interna de l'arxiu de 160m² i zones logístiques i de circulació.

1.2.1. Nova àrea d'influència

Amb la incorporació dels dos nous equipaments (nou Casal i la nova biblioteca) es produeix un canvi en l'àrea d'influència. El nou escenari perd circularitat en favor d'una influència més vertical que transcorre força paral·lela a la riera.

Cal fer notar, a més, que reforçant aquesta tendència a allargar la centralitat del poble seguint la riera, està projectada la construcció d'un nou complex esportiu per sota de l'autopista i la nova escola La Serreta que actualment només acull l'educació infantil i 1er i 2on de primària es troba també vorejant la riera al barri del mateix nom que el centre.

Mapa 1.2. Ubicació dels equipaments actuals



- 11. Nou Casal
- 12. Nova Biblioteca

Font: Elaboració pròpia

L'avanç del POUM que s'està elaborant ja té en compte aquesta nova àrea d'influència: "La nova biblioteca se situarà en el centre del recorregut que formarà el nou eix cívic que es desenvolupa al llarg del torrent Vallbona. L'eix cívic començarà a la plaça de l'Ajuntament, passarà per la biblioteca de la fàbrica de pintures, pel Centre de Salut i les dependències de Serveis socials, i acabarà a l'antic Escorxador, seu de

la Policia Local. Al seu entorn se situa també l'actual casal de joves, casal d'avis i hotel d'entitats de Can Gaza”.

Per altra banda, el POUM també reconeix un altre eix d'equipaments i d'espais lliures que seguirà la riera en direcció a mar des de la zona d'equipaments esportius Can Vera (poliesportiu, piscina, pista exterior i gimnàs) fins a un nou sector a El Pla / Fontcada on es preveu crear un nou complex esportiu.

Així doncs, una de les apostes del planejament urbanístic i la planificació d'equipaments del municipi és la consolidació de la riera com l'eix principal al voltant del qual s'estructurarà la centralitat del poble.

Més enllà d'aquestes qüestions, existeixen projectes que no depenen directament del municipi i que plantegen un futur increment de l'activitat de la zona situada per sota de l'autopista C-32. Per exemple, el desdoblament i/o la construcció d'una línia de ferrocarril en paral·lel a l'autopista C-32⁷ amb la previsió d'una estació a l'entorn de la finca de la Miralda. Aquesta finca, la Miralda, juntament amb la casa “La Gaietana” són dues de les apostes de recuperació patrimonial del consistori amb l'objectiu de disposar d'aquests edificis com a futurs equipaments cívico-culturals per donar resposta a les futures necessitats d'una zona amb importants perspectives de dinamització.

1.2.2. Canvi d'usos d'espais

A més dels equipaments projectats, per analitzar el mapa d'equipaments culturals del municipi i planificar-ne el futur, cal tenir en compte aquells espais que d'acord amb els projectes en curs quedaran disponibles per a fer-hi un canvi d'ús des d'una perspectiva cultural.

- Biblioteca Ferrer i Guàrdia

Amb la construcció de la nova biblioteca a l'antiga Fàbrica de Pintures, l'actual espai que ocupa la Biblioteca Ferrer i Guàrdia sota del mercat quedarà desocupat. Actualment hi ha diverses propostes al respecte però encara no s'ha concretat quin serà l'ús d'aquest espai tan cèntric.

- Escola Fabra

⁷ La proposta de la nova línia de ferrocarril ha estat plantejada a un estudi realitzat pel Consell Comarcal, per Barcelona Regional i pel Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB).

L'antic edifici de l'Escola Fabra, situat a la Rambla d'Àngel Guimerà, va ser cedit al poble pel Marqués d'Alella per a realitzar-hi activitats de caràcter educatiu. Es va inaugurar com a escola del poble el 1934 i actualment acull alguns cursos del Centre d'Educació Infantil i Primària Fabra. Les reduïdes dimensions d'aquest edifici han obligat al centre a dividir-se en tres equipaments diferents. El present curs 2010-2011 farà ús dels nous espais recentment reformats de l'escola i, en un futur, està previst que l'històric edifici quedi desocupat pel CEIP però que es mantingui en la seva línia educativa o formativa en una altra direcció.

1.4. Caracterització per tipus de gestió i usos

Pel que fa a les tipologies d'equipaments, les variables cabdals per efectuar classificacions en aquest sentit són el tipus de gestió (pública o privada) i els usos o sectors culturals. En relació al primer, s'evidencia que pràcticament tots els equipaments de què disposa Alella són de gestió pública. Tanmateix, cal fer notar que dos dels equipaments gestionats per l'Ajuntament són de titularitat privada però llogats i gestionats pel consistori: Centre d'Art Can Manyé i el Jutjat de Pau.

Una mirada més general que tingui en compte els equipaments segons la vessant cultural a la qual s'inscriu la major part de la seva activitat evidencia algunes característiques del mapa d'equipaments actual que cal remarcar:

- Presència elevada de la polivalència. Alella només compta amb dos equipaments amb un ús cultural exclusiu: la Biblioteca Ferrer i Guàrdia i l'Espai d'art i creació Can Manyé.
- El Centre Cultural Can Lleonart i la Biblioteca Ferrer i Guàrdia esdevenen els eixos vertebradors del mapa d'equipaments per la seva oferta i el seu impacte al municipi.

Esquema 1.1. Gestió i usos dels equipaments culturals d'Alella

		USOS					
		Expositiu	Bibliotecari i de consulta	Escenicomusical	Formatiu	Altres usos no culturals	Sense utilització
TITULARITAT	Privada	Ús polivalent			Casal d'Alella	Jutjat de Pau	
					Ass. de Dones Montserrat Roig		
	Ús exclusiu	Centre d'art Can Manyé					
	Pública	Ús polivalent			Centre cultural Can Lleonart	Can Gaza	Poliesportiu
					Àgora		
Ús exclusiu			Biblioteca Ferrer i Guàrdia				

Font: Elaboració pròpia

1.5. Anàlisi de l'accés i l'impacte

El punt anterior ha permès determinar en bona mesura quin és el mapa d'equipaments en relació a la titularitat i, per tant, quin és el grau de presència pública en cada sector o tipologia d'activitat. També s'ha analitzat quina és la distribució de les instal·lacions dins de l'entramat urbà d'Alella com a base per definir el grau de proximitat.

Situats en aquest punt, convé doncs realitzar una anàlisi que ajudi a determinar quin és el pes d'influència de cada equipament sobre la població i quin és el seu paper en l'accessibilitat a la cultura.

Si bé ja s'han fet alguns apunts al respecte en la descripció dels equipaments, a continuació se n'estenen les observacions:

- La **biblioteca com a equipament de proximitat** tot i les limitacions d'espai existents.

L'any 2009 la població atesa per la Biblioteca Ferrer i Guàrdia era de 9.397 persones, d'aquests, 3.362 eren usuaris amb carnet de la biblioteca, el que suposa un 36% d'inscrits sobre la població atesa. Com mostra la taula 1.2. la Biblioteca Ferrer i Guàrdia té anualment entre 46.000 i 50.000 visites, el que suposa una mitjana diària d'entre 170 i 160 i compta amb una mitjana de 130 préstecs per dia de servei.

Tenint en compte els dèficits d'espai, de personal i d'hores de servei setmanal⁸, la biblioteca dona un important servei al municipi i al conjunt de la ciutadania convertint-la en un dels principals equipaments de proximitat.

⁸ Dèficits detallats al punt 2.2.

Taula 1.2. Indicadors de lectura pública

	2008	2009
DADES DELS USUARIS		
Població atesa per la biblioteca	9.260	9.397
Usuaris amb carnet biblioteca	2.992	3.362
% usuaris inscrits sobre població atesa	32%	36%
DADES DE FONDS		
Fons documental	28.701	30.411
Ingressos durant l'any (en volums)	2.786	2.585
% sobre el total de la col·lecció	0,1	0,09
Diaris i revistes (títols)*	121	119
DADES DE SERVEI		
Dies de servei	284	287
Hores de servei	1.495	1.479
Visites	46.178	49.340
Ús del Servei de préstec (en usuaris acumulats)	12.197	12.607
Ús del servei públic d'accés a Internet o d'ofimàtica (en usuaris acumulats)	3.016	2.986
Préstecs	36.586	37.333
Activitats, publicacions i col·laboracions en premsa, ràdio i TV	79	73
MITJANES PER DIA DE SERVEI		
Visites	163	172
Ús del Servei de préstec (en usuaris acumulats)	43	44
Ús del servei públic d'accés a Internet o d'ofimàtica (en usuaris acumulats)	11	10
Préstecs	129	130

Font: Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

Pel que fa als participants de les diverses activitats que realitza la biblioteca, cal dir que l'hora del conte és la més popular, el 2007 i el 2008 hi van participar més de 600 persones.

Taula 1.3. Participants de les activitats Biblioteca Ferrer i Guàrdia

	2006	2007	2008
Hora del conte	291	607	605
Conferències	38	34	107
Espectacles	-	114	111
Tertúlies	-	192	280
Tallers	14	183	30
Altres activitats	68	881	960

Font: Memòries de la Biblioteca Ferrer i Guàrdia

▪ **Can Leonart com a referent formatiu i de programació**

L'any 2009 el total d'usuaris que van participar de les activitats que ofereix el Centre Cultural Can Leonart va ser de 4.160. D'aquests, 1.478 corresponen als inscrits als cursos que ofereix el centre, 1.122 als assistents als concerts, 474 a les activitats realitzades al voltant de la Festa de la Verema, 337 assistents a tertúlies, 329 usuaris de les diverses sortides i itineraris que organitza l'equipament i 268 assistents a les sessions de cinema. A més, Can Leonart realitza anualment un curs de la Universitat de Barcelona dins el programa "Els Juliols" que el darrer any 2009 va comptar amb 34 alumnes i 15 ponents.

Unes dades que varien molt lleugerament d'un any a l'altre i que donen bona mostra de la consolidació de l'oferta i la programació del centre. Així mateix, més enllà de la seva activitat, cal posar en valor el paper de centre social que Can Leonart assumeix esdevenint un espai de trobada, de relació i de proximitat molt important.

Taula 1.4. Activitats i usuaris del Centre Cultural Can Lleonart

	Nº activitats		Nº usuaris	
	2008	2009	2008	2009
Cursos	126	128	1.502	1.478
Concerts	13	13	1.202	1.122
Tertúlies	12	9	417	337
Cinema	2	5		268
Activitats infantils	10	6	297*	103*
Sortides + itineraris	8	10	230	329
Curs de la UB	1	1	32 alumnes	34 alumnes
			16 ponents	15 ponents
Verema 2009	Diverses	Diverses	444	474
TOTAL	173	173	4.140	4.160

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Centre Cultural Can Lleonart

* Part de les activitats infantils s'han realitzat a la plaça o al bosquet i no ha estat possible comptabilitzar els usuaris.

Com ja s'ha esmentat en el present document, a més de la programació directament realitzada per l'equipament, Can Lleonart també participa en circuits de programació que complementen la seva oferta de concerts.

Taula 1.5. Concerts programats al Centre Cultural Can Lleonart

Programador	Concerts		Assistents	
	2008	2009	2008	2009
Oficina de Difusió Artística (Diputació de Barcelona)	3	5	264	350
Cultura en Gira (Generalitat de Catalunya)		3		221
Oficina de Difusió Artística + Cultura en Gira	3	1	438	180
Altres programadors	6	4	500	371
TOTAL	12	13	1.202	1.122

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per l'Oficina de Difusió Artística del a Diputació de Barcelona i l'Ajuntament d'Alella.

▪ **L'espai d'art i creació Can Manyé, pren una creixent presència**

Destaca la seva tasca pedagògica a través de tallers tant per a alumnes, en horari lectiu, com per a adults. Tot i que la seva curta trajectòria no permet analitzar l'evolució del nombre d'usuaris per veure l'impacte que aquest equipament va adquirint, sí es pot analitzar el pes que l'Espai d'art i creació Can Manyé ha tingut durant el seu primer any d'activitat.

Així, la taula 1.5. mostra un total de 2.219 usuaris que han participat en les diferents exposicions i activitats que tenen lloc a Can Manyé i que són organitzades directament per l'equipament. Per altra banda, cal tenir present que l'equip tècnic responsable de Can Manyé també es fa càrrec d'algunes activitats (tallers, exposicions o espectacles) que tenen lloc a espais diversos del municipi com pot ser Can Lleonart o l'espai de la Rectoria i que han tingut un total de 665 assistents durant el 2009. I finalment, la taula també mostra el nombre d'usuaris de l'equipament que han assistit a activitats organitzades per entitats del poble o per altres Regidories de l'Ajuntament (380 usuaris). Així doncs, les dades confirmen el pes que aquest equipament està prenent al municipi, no només pel nombre d'usuaris sinó també per la diversitat d'activitats que ofereix i organitza.

Taula 1.6. Usuaris de l'Espai d'art i creació Can Manyé

2009	Nombre d'usuaris	Nombre d'activitats
Exposicions	1.347	8
Tallers i visites comentades	129	7
Conferències i presentacions	138	4
Visites de centres escolars	312	12
Activitats al voltant del festival Espais de Poesia	293	4
TOTAL	2.219	35
Activitats realitzades a altres espais organitzades per Can Manyé	665	4
Activitats organitzades per entitats a Can Manyé	380	2
TOTAL ACTIVITATS REALITZADES O ORGANITZADES PEL CENTRE D'ART I CREACIÓ CAN MANYÉ	3.264	41

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per l'Ajuntament d'Alella

- **Can Gaza, un espai amb grans potencialitats**

L'Àgora, el Punt d'Informació Juvenil rep anualment més de 1.000 consultes de joves i, per tant, té un paper important per la ciutadania més jove del poble. Per altra banda, la taula 1.5. mostra que Can Gaza, sense comptar els usuaris que formen part del Casal de la Gent Gran ubicat a la planta baixa de l'equipament, el 2009 va comptar amb 1.758 usuaris i el 2008 amb quasi 2.300. Tanmateix, cal fer notar que en aquests recomptes es troben comptabilitzades totes les activitats extraordinàries que es van realitzar a Can Gaza (calçotada, concert, etc.) i, per tant, el nivell d'usuaris queda força relativitzat. Aquest es tracta d'un equipament amb gran potencialitats per les seves dimensions però encara no ha trobat la manera d'esdevenir un referent i un punt de trobada pel conjunt del jovent d'Alella.

Taula 1.7. Usuaris Can Gaza i Àgora

	2008	2009
Can Gaza		
Usuaris Casal de Joves	2.298	1.758
Àgora		
Consultes presencials	1.153	1.027
Consultes per telèfon	81	40
Consultes per e-mail	23	35

Font: Elaboració pròpia a partir de les memòries de l'Àgora i de Can Gaza

Nota: A l'hora de comptabilitzar els dies en que el Casal estava obert s'ha tingut en compte també les activitats extraordinàries en dissabte i diumenge.

- **Masia Can Magarola, un projecte per definir**

El 2006 es va encarregar la redacció d'un pla director de Can Magarola per crear el Museu del Vi d'Alella, però va resultar un projecte massa costós econòmicament per poder-ho dur a la pràctica (el pressupost per a la implementació del nou museu era de 3.628.875 euros). En aquest sentit, actualment aquest equipament es troba en una situació d'infrutilització tot i la darrera rehabilitació que es va dur a terme, tot i així, està previst que els

estudiants del Cicle Formatiu de Màrketig Enològic realitzin les pràctiques en aquest equipament, el que suposarà una major utilització del mateix.

Per altra banda, l'Ajuntament preveu iniciar una major activitat cultural al voltant d'aquest equipament a l'espera de la definició d'un projecte propi i viable.

En el moment de la redacció del present Pla, el consistori ha ofert la masia per que aculli la seu del Parc de la Serralada de Marina que actualment es troba dispersa per diversos municipis. L'Ajuntament d'Alella ha ofert la part central de la planta pis de l'equipament (incloent la part reformada recentment). Si finalment es confirmés el trasllat de la seu del Parc a Can Magarola, la gestió del Parc assumiria els costos d'arranjament de la planta pis i els futurs costos de manteniment a canvi d'una cessió per un període d'anys determinat.

2. Els equipaments d'Alella en relació als estàndards

2.1. El Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya (PECCat)

Actualment es dóna una nova realitat en quant a estàndards que estableix el document del Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya 2010-2020 (PECCat)⁹ aprovat el març del 2010 i elaborat pel Departament de Cultura i Mitjans Audiovisuals de la Generalitat de Catalunya. Aquest pla defineix un esquema de planificació a nivell nacional amb orientacions i directrius bàsiques per a la inversió i la gestió tot integrant els instruments d'ordenació i planificació cultural que estan vigents actualment i establint les noves directrius per als sectors que no compten amb cap marc de regulació.

El PECCat estableix set tipologies d'equipaments culturals bàsics:

- Arxius.
- Biblioteques.
- Museus.
- Equipaments escènics i musicals.
- Equipaments d'arts visuals.
- Centres culturals polivalents.
- Equipaments culturals polivalents i comunitaris.

Les dotacions que estableix el PECCat per a cada municipi venen determinades per criteris demogràfics (Padró Municipal d'Habitants 2008) a més d'altres factors com la capitalitat comarcal i l'accessibilitat, de manera que el temps de desplaçament a municipis dotats d'equipaments culturals bàsics no superi la mitja hora. Tanmateix, Catalunya compta avui dia amb realitats molt heterogènies pel que fa a la dotació i la tipologia d'equipaments culturals que necessita cada municipi, i en el cas d'Alella també cal tenir present la seva realitat i la seva dinàmica cultural així com la dotació d'equipaments privats a l'hora d'aplicar aquests nous estàndards. Així doncs, davant la necessitat de poder combinar el caràcter sistèmic que aporta el PECCat i el seu desplegament d'acord amb les dinàmiques i singularitats d'Alella, cal posar en diàleg aquestes dues dimensions, incorporant el PECCat com a marc interpretatiu de

⁹ www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/SGEC/Documents/Memoria_PECCat_2010.pdf

referència, però al mateix temps posant l'accent al context social i cultural singular del municipi.

Així doncs, cal tenir present les previsions d'actuacions que al març de 2010 feia el PECCat sobre Alella però sense perdre de vista la necessitat d'una anàlisi acurada de la realitat cultural i dels equipaments públics i privats per tal de definir la dotació més adient pel municipi.

Les previsions d'actuacions del PECCat a Alella (sense l'anàlisi de la realitat socio-cultural que es dur a terme en el present Pla) són les següents:

- **Creació de l'Arxiu Municipal** (superfície aproximada útil total de 365 m²). Tot i que la Llei d'Arxius (Llei 10/2001) obliga als municipis de més de 10.000 habitants a comptar amb un arxiu municipal i Alella en el moment de la redacció del present document no hi arriba (9.397 habitants segons el Padró Municipal 2010), els escenaris que es plantegen en els propers 10 anys superen els 10.000 habitants i, per això el PECCat reconeix la creació d'un arxiu municipal a Alella.
- **Creació d'un espai escenic-musical E1** (sala de volum únic amb una superfície útil total d'entre 1.070 i 1.465 m²).
- **Construcció d'una nova biblioteca** d'acord amb el Mapa de Lectura Pública que integra el PECCat (1.100 m² de superfície total de programa i 1.430m² de superfície total construïda).

Aquests tres dèficits es veuran solucionats amb la construcció del nou Casal que comptarà amb un espai escènic-musical i amb la nova biblioteca i arxiu projectada a la Fàbrica de Pintures.

2.2. La biblioteca d'Alella en relació als indicadors del Mapa de Lectura Pública

La Biblioteca Ferrer i Guàrdia no compleix cap dels estàndards establerts, sent especialment remarcable la superfície de programa disponible que es troba 760m² per sota dels estàndards (1.100m²). Pel que fa al personal, mentre Alella disposa d'una directora i dos auxiliars de biblioteca, els estàndards marquen un mínim de 5 persones. Així mateix, els estàndards de municipis de 10.000 habitants marquen un mínim de 13 ordinadors i 13 per a formació i a Alella només es disposa d'11. Pel que fa als punts de lectura, compta amb 60 menys que els establerts pels estàndards i les hores de serveis setmanals són inferiors (31). Tots aquests dèficits, però, mantenen una relació molt estreta amb les limitacions d'espais a les quals ha de fer front la Biblioteca Ferrer i Guàrdia. Tanmateix, cal ressaltar que en quant al fons documental final, Alella es troba per sobre dels estàndards tot i la manca d'espai.

Taula 2.1. Dades bàsiques i comparativa amb estàndards*. 2009

Biblioteques	Estàndards municipis de 10.000 habitants	Biblioteca d'Alella Ferrer i Guàrdia
Superfície de programa (m ²)	1.100 m ²	340 m ² (36 m ² per 1.000 hab)
Personal	5-7	3
Equipament informàtic	13 + (10 formació)	11
Punts de lectura	110	50
Fons documental final	25.000	30.411
Hores de serveis setmanals	35	31

Font: Mapa de Lectura Pública
* Estàndards del Mapa de Lectura Pública

3. Síntesi de la realitat dels equipaments

- Els equipaments culturals d'Alella es troben concentrats al nucli urbà, però amb una clara tendència cap a la verticalitat paral·lela a la riera a partir de la projecció dels nous equipaments culturals.
- Hi ha una major presència d'equipaments de titularitat pública.
- Es donen certs dèficits en quant a l'establiment de sinèrgies entre els diversos equipaments culturals del municipi.
- D'acord amb la normativa vigent, Alella té dèficits reconeguts en biblioteques, arxiu i espai escènic-musical, tots ells tindran resposta amb la construcció de la nova biblioteca i arxiu i del nou casal, ja projectat.
- Als dèficits existents en quant a l'espai escènic-musical se'ls hi dona resposta a través d'un alt nivell de polivalència dels equipaments existents i d'un important ús de l'espai públic i d'espais privats a l'aire lliure cedits puntualment.
- Can Lleonart té un paper fonamental en l'activitat cultural del municipi per la seva polivalència i la seva àmplia oferta, convertint-lo en un pol d'atracció per a usuaris d'altres municipis de la comarca.
- Alella compta amb una riquesa patrimonial destacable però no existeix un referent concret, tot i que actualment ja s'està treballant amb l'objectiu de posar en valor la riquesa patrimonial tant material com immaterial del poble a partir d'activitats i iniciatives amb els centres educatius, l'organització d'itineraris o amb oferta concreta del Centre Cultural Can Lleonart. Així mateix, des de la perspectiva turística també s'està treballant amb la mirada fixada en la promoció del patrimoni alellenc.

IV. RECULL DE VISIONS CIUTADANES

1. Les visions en relació al poble

- L'important creixement demogràfic que es va donar durant els anys 80 i 90 a Alella va comportar un canvi al poble molt significatiu no només a nivell urbanístic, sinó en quant al perfil de l'alellenc. Del gruix de **població procedent d'altres comarques**, especialment de Barcelona, es detecta **una part que es va integrar ràpidament a la dinàmica social i cultural del poble i una altra que es manté, encara ara, molt distanciada.**
- En quant als canvis morfològics i urbanístics que ha patit el poble, **es valora positivament la rehabilitació de la riera així com el creixent ús que se'n fa.** En aquest sentit, es valora que tot i que la riera havia estat històricament un punt d'activitat i de trobada pels alellencs, durant uns anys es va perdre centralitat i actualment s'està tornant a recuperar.
- Un dels principals **problemes** que es detecten a Alella són els derivats **de la comunicació entre el centre del poble**, on es concentra la major part de l'activitat, i el conjunt d'urbanitzacions que envolten el municipi.
- **El vi** és assumit com **un dels trets diferencials d'Alella** en tant que és present en la imatge que projecta el municipi però també en la vida social i cultural del municipi. Així, com a exemple, en tots els esdeveniments culturals i socials que es realitzen al poble (concerts, recitals, presentacions, actes diversos, etc.) s'acostuma a oferir una copa de vi d'alguns dels cellers del poble.

2. Les visions en relació als espais, els equipaments i els recursos culturals

- **Es valora molt positivament l'evolució** que s'ha donat al municipi en els darrers anys **en quant a la rehabilitació d'equipaments i d'espais** no només culturals, ressaltant, per exemple, la important millora en la dotació d'equipaments esportius. Després d'anys de cert estancament de la inversió, es creu que actualment l'Ajuntament està apostant pels canvis i els nous projectes.
- La valoració general dels equipaments culturals del municipi **centra les preocupacions en l'estat del Casal i la manca d'espai a la Biblioteca Ferrer i Guàrdia**. Tot i el coneixement dels projectes engegats per a la construcció de nous equipaments pel casal i la biblioteca, hi ha cert escepticisme entre alguns sectors de la població en quant a la rapidesa en que es faran efectius ambdós projectes.
- L'**activitat cultural** que té lloc a Alella es valora com a molt **acceptable i força regular** tenint en compte les dimensions del municipi.

3. Les visions en relació al teixit associatiu

- Tot i l'aparició de noves entitats al poble en els darrers anys, **el Casal** continua sent el **gran referent associatiu** per la seva trajectòria, pel paper que encara desenvolupa com una de les entitats més dinàmiques i com un dels principals equipaments culturals del municipi.
- Es creu que Alella compta amb un **dinamisme associatiu destacat**, no tant pel nombre d'entitats existents sinó pel nivell d'activitat que tenen. Així, la seva participació en la dinàmica cultural del poble, especialment pel que fa a les festivitats del calendari festiu és molt present.
- Un dels problemes que es detecten en el teixit associatiu del poble és la **poca participació per part de la població jove**.

4. Les visions en relació a l'oferta cultural

- L'oferta de **cursos i concerts del Centre Cultural Can Leonart** així com la programació del **Festival d'Estiu** es valora **especialment positiva** dins la programació que es realitza al municipi.

- Es creu que el **nivell de consum cultural** entre la població d'Alella és força **alt** però aquest es realitza sobretot **a la ciutat de Barcelona**. Davant els dèficits d'oferta i d'espais d'Alella, el Centre Cultural Can Leonart organitza sortides a Barcelona per veure espectacles.

- Tot i que amb la construcció dels nous equipaments es pugui ampliar l'oferta cultural actual, es creu que **es mantindrà la tendència de desplaçar-se a Barcelona** per consumir cultura, un fet que no es valora negativament.

- **L'oferta cultural i d'oci per a joves no és capaç d'atreure un major nombre de públic**. Part de la ciutadania creu que no es genera una oferta prou atractiva, mentre l'altra valora que els joves d'Alella no estan interessats en la cultura. En aquest sentit, es creu que la manca d'espais d'oci per a joves promouen la desvinculació del jovent amb el poble. Actualment els joves alellencs menors d'edat acostumen a reunir-se al Bosquet, al costat de l'IES.

V. CONCLUSIONS DEL DIAGNÒSTIC (DAFO)

Conclusions del diagnòstic (DAFO)

Fortaleses	Debilitats
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oferta formativa (cursos i tallers) àmplia i de qualitat (Can Leonart i Can Manyé) ▪ Dotació de personal adequada per la xarxa d'equipaments i el nivell d'activitat actual ▪ Dinamisme associatiu i existència d'entitats de referència potents ▪ Calendari festiu ric i consolidat ▪ Programació cultural àmplia i de qualitat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dèficits en l'espai bibliotecari disponible ▪ Dèficits en els espais escènico-musicals disponibles ▪ Manca d'un arxiu ▪ Poca presència juvenil en la dinàmica cultural ▪ Manca d'un referent patrimonial al mapa d'equipaments ▪ Manca d'un sector privat cultural desenvolupat
Oportunitats	Amenaces
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projecte del Nou Casal ▪ Projecte de la nova biblioteca ▪ Seu del Consell Regulador de la D.O. Alella ▪ L'oferta de Can Leonart atreu usuaris d'altres municipis ▪ El vi i la festa de la verema són grans pols d'atracció <p>Important riquesa patrimonial (masies i residència d'estiueig del segle XIX): Can Magarola, La Gaietana, La Miralda, etc.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tendència a desplaçar-se a Barcelona a consumir cultura ▪ Visió reduccionista d'Alella centrada en el vi ▪ Poca incidència de la dinàmica cultural en la població resident en les urbanitzacions. ▪ L'ampliació de l'oferta pot comportar noves necessitats de personal

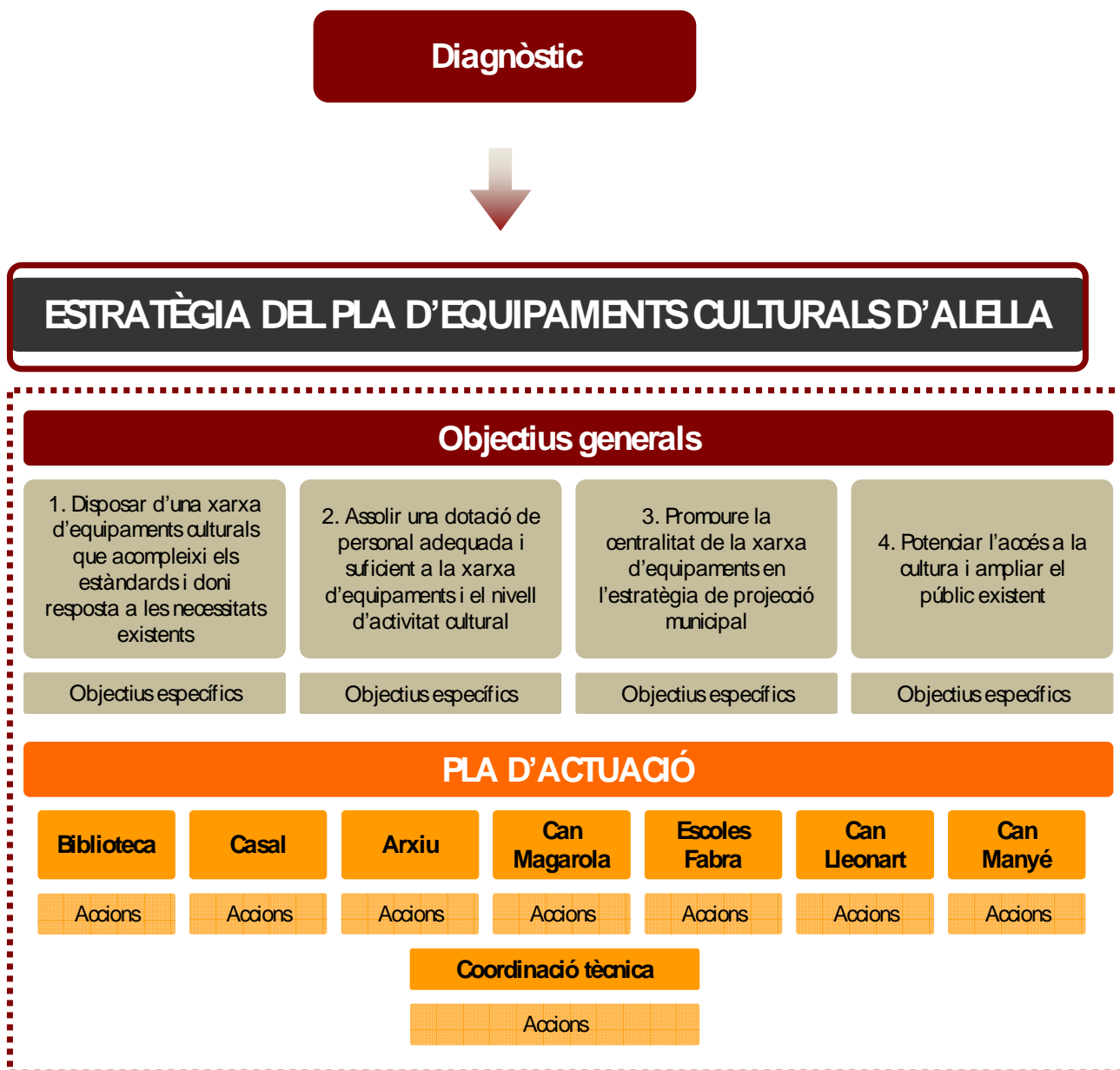
VI. ESTRATÈGIA

1. Principis del Pla

El Pla d'Equipaments Culturals d'Alella compta amb una sèrie d'atributs que el defineixen i que emmarquen l'estratègia i el pla d'actuació que es planteja a continuació. Així doncs, abans de desgranar l'estratègia en objectius i actuacions, és adient concretar la definició del Pla d'Equipaments Culturals d'Alella de la següent manera:

- ✓ **Un instrument per a la política cultural.** El pla està en consonància amb l'estratègia cultural del municipi i, per tant, ha de formar part del full de ruta que segueix i que seguirà la política cultural d'Alella en els propers anys. En aquest sentit, els objectius i les accions que s'hi recullen han d'ajudar a vertebrar una xarxa d'equipaments capaços d'atendre les necessitats d'accés cultural dels ciutadans, però alhora ha de poder generar-ne de noves a partir de la definició d'una política cultural basada en l'accés i la proximitat.
- ✓ **Un exercici de planificació global.** L'estratègia del Pla té en compte tots els equipaments culturals existents i futurs, així com tots aquells espais que s'han cregut potencialment culturals. S'ha tingut en compte la planificació i l'estratègia urbanística que el municipi està realitzant per tal de dotar el Pla de coherència i viabilitat.
- ✓ **Una estratègia realista.** En un moment de crisi econòmica global i d'horitzons propers marcats per reduccions pressupostàries a tots els nivells, la planificació d'equipaments i d'inversió es troba inevitablement afectada. En aquest context, doncs, cal reflexionar profundament sobre les necessitats, prioritzant les inversions i repensant els terminis. És per aquest motiu que el Pla té present el mig termini i la col·laboració a l'hora de plantejar inversions.
- ✓ **Un projecte amb gosadia.** Si bé és cert que cal plantejar una estratègia realista, també ho és que el realisme del present no pot amputar la visió de futur i els objectius a llarg termini. És per aquest motiu que el Pla planteja objectius i accions agosarades pels temps actuals però que tenen la voluntat de marcar la direcció a seguir en matèria d'inversió en equipaments aplicant una mirada estratègica.

2. Esquema de l'estratègia



3. Objectius del Pla

El diagnòstic realitzat al llarg del procés d'elaboració del Pla ha permès detectar mancances i potencialitats sobre les quals cal actuar prenent com a base els principis plantejats. Algunes són necessitats mínimes i d'altres tenen a veure amb dèficits que dificulten el desenvolupament de la política cultural del municipi. Els objectius generals de l'estratègia del Pla s'han plantejat tenint en compte aquestes dues dimensions, a través d'una visió global que intenta integrar tant la immediata pràctica com el plantejament d'un model de futur en matèria cultural.

L'estratègia del Pla d'Equipaments Culturals d'Alella planteja quatre grans **objectius generals** que, posteriorment, es desagreguen en objectius específics:

1. Disposar d'una xarxa d'equipaments culturals que compleixi els estàndards i doni resposta a les necessitats existents.
2. Assolir una dotació de personal adequada a la xarxa d'equipaments i per al nivell d'activitat cultural.
3. Promoure la centralitat de la xarxa d'equipaments culturals en l'estratègia de projecció municipal.
4. Potenciar l'accés a la cultura i ampliar el públic existent.

Objectiu General 1. Disposar d'una xarxa d'equipaments culturals que compleixi els estàndards i doni resposta a les necessitats existents

D'acord als estàndards i a la normativa vigent i tenint en compte la realitat cultural d'Alella, actualment es pot afirmar que el municipi té dèficits en espais i equipaments culturals que cal solucionar. Per tant, cal complementar la xarxa d'equipaments per tal de donar resposta a les necessitats culturals existents, per promoure l'accés a la cultura per al conjunt de la societat i per potenciar noves vies d'expressió i participació encara per descobrir.

Com a **objectius específics** derivats es plantegen els següents:

O.E.1.1. Aplicar els estàndards en matèria de biblioteques que estableix el Mapa de Lectura Pública de Catalunya.

El Programa Comarcal del Maresme que concreta les necessitats en matèria bibliotecària especificades al Mapa de Lectura Pública, determina que Alella ha d'acomplir una sèrie de requisits en quant a superfície, fons i serveis que actualment no compleix. Cal doncs, adequar l'espai bibliotecari actual per tal de cobrir les necessitats de lectura pública del municipi.

O.E.1.2. Aplicar la normativa legal vigent en matèria d'Arxius (Llei 10/2001).

D'acord aquesta llei, els municipis de més de 10.000 habitants tenen l'obligatorietat disposar d'un arxiu municipal adequat per al dipòsit i la consulta. Actualment Alella compta amb 9.397 habitants¹⁰, per tant, en la planificació dels equipaments necessaris cal basar-se en un escenari poblacional que sobrepassarà la barrera dels 10.000 habitants en els propers anys. Així doncs, la necessitat d'un arxiu municipal per complir la normativa és molt pròxima.

O.E.1.3. Aplicar els estàndards que planteja el PECCat en matèria d'equipaments culturals.

A partir de l'aprovació del Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya (PECCat), es plantegen per primera vegada dèficits en matèria d'

¹⁰ Idescat, any 2009

equipaments culturals per a tots els municipis del país. En aquest sentit, a més de l'assumpció de la planificació en biblioteques i arxius ja existent, el PECCat determina que Alella necessita un espai escènic-musical de categoria E1 (sala de volum únic amb una superfície útil total d'entre 1.070 i 1.465 m²) per cobrir els estàndards. Cal dir, però, que amb la construcció del nou Casal aquest dèficit quedarà cobert.

Objectiu General 2. Assolir una dotació de personal adequada i suficient per a la xarxa d'equipaments i el nivell d'activitat cultural.

El diagnòstic realitzat dona mostra de l'alt nivell d'activitat d'iniciativa municipal que es realitza a Alella. Una activitat constituïda, en gran part, al voltant dels equipaments municipals però també a partir de l'ús de diversos espais públics i privats del municipi.

Per tal de mantenir i en un futur proper ampliar els nivells d'activitat i d'oferta i, sobretot, per tal de mantenir els estàndards de qualitat que caracteritzen la cultura del municipi, cal plantejar un horitzó -sense perdre de vista la situació de crisi econòmica i de retalls pressupostaris- on es consolidi una dotació de personal professional que estructurari el paper del consistori en la dinàmica cultural del municipi.

Els **objectius específics** que concreten aquest objectiu general són:

O.E.2.1. Adequar el personal tècnic municipal al nivell d'activitat de cada equipament.

Tot i que actualment cada un dels equipaments culturals municipals en actiu disposa d'un responsable tècnic, el cert és que el nivell d'activitat d'alguns d'ells requereix una ampliació de personal per poder-lo mantenir amb els mateixos nivells d'exigència. És important evitar una sobresaturació de l'equip tècnic existent i que això afecti al nivell d'activitat o a la qualitat de l'oferta.

O.E.2.2. Intensificar la planificació per equiparar les responsabilitats de l'equip tècnic.

Una insuficient planificació pot portar a ineficiències en l'organització o la posada en marxa d'iniciatives culturals. Cal, doncs, establir un pla d'actuació concret que incorpori totes les responsabilitats que depenen de cultura per tal de repartir i assumir responsabilitats de forma eficient.

O.E.2.3. Crear ponts de diàleg entre els tècnics dels equipaments culturals.

Cal generar els mecanismes i els instruments necessaris de relació i treball comú entre els equips tècnics dels diversos equipaments per tal de fer front conjuntament als reptes que es plantegen en matèria cultural. Així, quan es posin en funcionament els nous equipaments es farà necessària una major coordinació per tal de generar xarxa.

Objectiu General 3. Promoure la centralitat de la xarxa d'equipaments en l'estratègia de projecció municipal

Alella és un pol d'atracció per a usuaris, visitants i turistes per diversos motius però, des de la perspectiva cultural, encara li queda camí per recórrer en l'assoliment d'una major projecció. En aquest sentit, cal que la xarxa d'equipaments culturals i l'oferta que se'n derivi esdevinguin veritables elements de projecció exterior tot posicionant al bell mig de l'estratègia aquells elements que tenen un potencial atractiu.

Els **objectius específics** que concreten la potenciació del posicionament del municipi són:

O.E.3.1. Potenciar la vinculació entre la cultura i el vi com elements de projecció.

Actualment l'oferta vinícola d'Alella ja constitueix el principal factor d'atracció i de posicionament del municipi, i la seva vinculació amb la cultura és un fet innegable. Tanmateix, no existeix un equipament de referència que es trobi al nivell de la importància que la tradició vinícola pren en l'imaginari i en el posicionament del municipi. En aquest sentit, Can Lleonart i el Parc Arqueològic Cel·la Vinària es presenten com els equipaments amb més potencialitats per esdevenir els referents a partir de l'aposta per un projecte global i transversal fonamentat en la cultura vinícola del municipi i la zona.

O.E.3.2. Establir la cultura com a eix fonamental de l'estratègia turística del municipi.

Alella acull un nombre important de visitants, principalment atrets per la seva oferta vinícola, un dels motius pels quals el municipi ha iniciat una aposta ferma per potenciar el turisme (s'acaba d'inaugurar l'Oficina Turística d'Alella en el mateix complex del Centre Cultural Can Lleonart). En aquest marc i tenint en compta l'aposta de llarga trajectòria que Alella ha fet a nivell cultural, cal que les estratègies turístiques del municipi es fonamentin en la riquesa cultural del municipi a través de propostes potents i referencials (Can Lleonart, Cel·la Vinària, etc.).

O.E.3.3. Consolidar una programació i una oferta cultural de qualitat com a element de projecció.

Actualment Alella disposa d'una oferta cultural de qualitat que en casos concrets, com el de Can Lleonart, esdevé un pol d'atracció per usuaris d'altres municipis. Es tracta, doncs, d'un municipi que aposta per la qualitat en les seves propostes culturals, una tendència que cal mantenir i consolidar com a marca del poble i garantia per als allelencs però també com un valor més en les estratègies de posicionament i projecció exterior.

Objectiu General 4. Potenciar l'accés a la cultura i ampliar el públic existent.

Cal posar la xarxa d'equipaments al servei de la política cultural municipal per aconseguir generar un major volum d'activitat i consum cultural a Alella. Per fer-ho cal garantir l'accés de tota la ciutadania a la cultura i incorporar sectors i col·lectius que actualment es troben exclosos de la dinàmica cultural o de l'oferta d'oci. Per assolir aquest objectiu cal unir esforços amb tots els agents culturals del municipi, respectant i atenent al màxim possible les necessitats i les especificitats de cadascun d'ells.

O.E.4.1. Garantir a les entitats culturals espais per a la realització de la seva activitat.

Cal reforçar mecanismes d'accés per a la utilització dels equipaments i coordinar-ne les demandes i necessitats. Així mateix, cal seguir oferint espais a les entitats per a finalitats de reunió, potenciant-ne al màxim la polivalència i l'ús compartit.

O.E.4.2. Crear un espai de trobada amb una activitat cultural regular.

El nou casal pot esdevenir un nou punt de trobada que aculli un ventall de població més ampli del que actualment acull. Cal omplir-lo d'activitat i de dinamisme amb propostes diverses i engrescadores que arribin a un volum més ampli de població i que esdevinguin generadores de noves iniciatives ciutadanes i associatives.

O.E.4.3. Desenvolupar estratègies de públics adreçades específicament al públic jove.

Si bé és cert que ja es duen a terme intents en la programació i l'oferta per arribar al públic jove i adolescent, per assolir aquest objectiu encara queda camí per recórrer. Amb la posada en funcionament de nous espais, caldrà estructurar línies d'actuació per tal d'arribar als col·lectius joves, i en els espais i equipaments ja en funcionament, caldrà definir noves estratègies i programes per arribar a aquests usuaris en major mesura.

4. Pla d'actuació

A continuació es presenten les propostes d'actuació que es deriven dels objectius plantejats, fent especial incidència en l'àmbit operatiu. La presentació de les accions es realitza a través de fitxes-programa específiques, entenent que d'aquesta manera es maximitza la concreció de les polítiques a emprendre, així com els seus agents implicats i terminis d'execució.

Per últim, cal apuntar que s'ha optat per estructurar les fitxes segons la tipologia d'equipament cultural al qual fan referència. Una opció que permet percebre amb major claredat quin és el plantejament global en la xarxa d'equipaments i, al mateix temps, integrar de forma conjunta accions en més d'un edifici adreçades a cobrir un mateix camp d'actuació.

BIBLIOTECA			
Accions	Descripció	Agents implicats	Termini d'actuació
Redacció del projecte arquitectònic i construcció de la nova biblioteca	<p>Tot i l'existència del programa funcional, encara està pendent de convocar el concurs per redactar el projecte arquitectònic de la nova biblioteca.</p> <p>D'acord al programa comarcal del Mapa de Lectura Pública, la superfície total de la biblioteca d'Alella hauria de ser de 1.339 m². I d'acord als estàndards vigents i al programa funcional redactat, el nou equipament hauria de comptar amb els següents espais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zona d'acollida i promoció (250 m² aprox.) - zona general (560 m² aprox.) - zona infantil (175 m² aprox.) - zona de treball intern (115 m² aprox.) <p>L'espai on s'ubicarà la nova biblioteca serà l'antiga fàbrica de pintures del Torrent Vallbona, actualment pendent de remodelació.</p>	<p>Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura i Regidoria d'Urbanisme)</p> <p>-</p> <p>Diputació de Barcelona</p>	2011-2013
Cerca de fonts d'inversió i finançament per a la construcció del nou equipament	<p>Tot i que la inversió necessària per al nou equipament és variable depenent del projecte arquitectònic, el programa funcional realitzat per la Diputació de Barcelona xifra per a la construcció de l'equipament, preveu una inversió inicial aproximada de 2.808.950 Euros.</p> <p>En coherència amb els principis del pla plantejats, es proposa com una acció independent la cerca per part de l'Ajuntament de totes aquelles línies de finançament i subvencions que puguin adreçar-se a finançar la construcció de la</p>	<p>Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura)</p>	2011-2012

	nova biblioteca.		
Adaptació del personal existent als estàndards	<p>El personal mínim, d'acord al programa funcional, per gestionar el nou equipament és de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 director bibliotecari - 0-1 bibliotecari - 4 tècnics auxiliars - 0-1 ajudant de servei <p>Per tant, la posada en marxa del nou equipament haurà d'estar acompanyada d'una modificació de l'actual dotació de personal.</p>	<p>Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura)</p> <p>-</p> <p>Diputació de Barcelona</p>	2013
Adaptació de l'oferta d'activitats i serveis al nou equipament	<p>La nova biblioteca formarà part de la Xarxa de Biblioteques Municipals gestionades pel Servei de Coordinació Bibliotecària de la Diputació de Barcelona i, com a tal, comptarà amb el suport i els serveis que aquesta xarxa ofereix. Tanmateix, el nou equipament disposarà de possibilitats d'activitat que fins el moment són impossibles degut als dèficits de superfície i espais de l'actual Biblioteca Ferrer i Guàrdia. En aquest sentit, caldrà ampliar l'oferta actual tot adaptant-se a les necessitats de lectura pública de la ciutadania.</p>	<p>Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura)</p> <p>-</p> <p>Diputació de Barcelona</p>	2013-2014
Concreció dels nous usos de l'actual espai que ocupa la Biblioteca Ferrer i Guàrdia	<p>Un cop finalitzada la nova biblioteca, l'actual espai situat a l'Hort de la Rectoria, sota del mercat municipal, quedarà desocupat i caldrà redefinir-hi un ús concret.</p> <p>Tot i que les possibilitats d'aquest espai tan cèntric són àmplies, és important tenir un projecte definit abans de que quedi buit, sigui o no cultural, per tal que la planificació d'espais i la distribució d'usos es faci en un mapa el més actualitzat possible.</p>	<p>Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura)</p>	2013-2014

CASAL D'ALELLA			
Accions	Descripció	Agents implicats	Termini d'actuació
Tancament del projecte definitiu de l'equipament i construcció	<p>En el moment de la redacció del present document es troba en procés de tancament l'avant-projecte del Centre Cultural Casal d'Alella, però encara està pendent de redactar-se el projecte executiu definitiu.</p> <p>D'acord a l'avant-projecte¹¹ actual, el nou equipament disposarà de tres plantes:</p> <p><u>Planta +1</u> (435,48 m² sup. construïda)</p> <ul style="list-style-type: none"> - sala social (72,6 m²) - sala de jocs (96,25 m²) - despatxos (25,75 m²) - buc d'assaig (18,7 m²) <p><u>Planta 0</u> (885,92 m² sup. construïda)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vestíbul (141,75 m²) - bar (178,06 m²) - magatzems (117,73 m²) - camerinos (34,4 m²) <p><u>Planta -1</u> (1.543,10 m² sup. construïda)</p> <ul style="list-style-type: none"> - sala lectura o PC's (79,7 m²) - aula dansa (131,53 m²) - espai polivalent (201,8 m²) - vestuaris (26,21 m²) 	<p>Ajuntament d'Alella</p> <p>-</p> <p>Consorci del Casal d'Alella</p>	<p>Projecte definitiu 2010</p> <p>Construcció equip. 2011-2012</p>

¹¹ Els plànols de l'avant-projecte s'inclouen a l'Annex.

	<ul style="list-style-type: none"> - sala polivalent (360,3 m²) - camerinos (34,4 m²) - magatzem (83,09 m²) <p>Pati exterior (102,9 m²)</p> <p>El pressupost aproximat per a la construcció del nou equipament es troba al voltant dels 4 milions d'Euros.</p>		
<p>Definir la dotació de personal</p>	<p>Un equipament d'aquestes característiques necessita de personal propi si la voluntat és la d'esdevenir un espai dinàmic i de proximitat pel conjunt del municipi. Haurà d'estar gestionat per personal contractat pel Consorci per tal de facilitar l'ús de les instal·lacions. L'escola de dansa comptarà amb el seu personal propi i la sala polivalent necessitarà de personal tècnic especialitzat quan es realitzin espectacles que així ho requereixin.</p>	<p>Consorci del Casal d'Alella</p>	<p>2013</p>
<p>Programa de continguts</p>	<p>Per tal d'esdevenir un espai cultural de referència cal que hi hagi una activitat constant.</p> <p>Si bé és cert que part de la programació que actualment té lloc entre les golfes i el jardí de Can Lleonart i l'espai actual del Casal passarà a realitzar-se al nou espai escènic i musical (sala polivalent), també caldrà planificar una programació específica per a l'equipament. En aquest sentit, els circuits de programació de la Diputació de Barcelona (ODA) i la Generalitat de Catalunya (Cultura en Gira) als quals l'Ajuntament d'Alella ja està adherit, són una bona manera d'ampliar la programació actual a espectacles amb necessitats tècniques i d'espais que actualment no permeten la seva realització al municipi.</p>	<p>Consorci del Casal d'Alella</p>	<p>2013</p>

	<p>Per altra banda, tot i que aquest equipament no comptarà amb un espai específic per l'activitat expositiva, caldrà valorar la possibilitat de combinar els usos d'alguna de les seves sales amb exposicions de caràcter associatiu i social.</p>		
<p>Concessió de l'espai de bar</p>	<p>Els bars esdevenen veritables centres d'atracció. Tenint en compte que la ubicació del nou casal es troba lleugerament desplaçada del nucli cultural més tradicional del municipi, cal plantejar maneres de vèncer la "distància psicològica" i una bona via és l'oferta d'un espai d'oci.</p> <p>Per tant, seguint la línia que ja utilitza el Casal d'Alella al seu equipament actual, cal fer una concessió de l'espai de bar assegurant uns horaris d'obertura adequats i en consonància amb l'activitat cultural del conjunt de l'equipament.</p>	<p>Consorci del Casal d'Alella</p>	<p>2013</p>
<p>Ampliació de l'oferta de l'Escola de Dansa d'Alella</p>	<p>El trasllat de l'Escola de Dansa al nou equipament (actualment utilitza els espais del poliesportiu) permetrà ampliar l'oferta de cursos actuals tant en grups, com en disciplines.</p> <p>Actualment l'oferta és exclusivament per alumnat fins els 14 anys i caldria valorar si existeix demanda suficient com per ampliar l'oferta a públics joves i adults.</p>	<p>Ajuntament d'Alella (Regidoria d'Educació)</p>	<p>2014</p>

ARXIU MUNICIPAL			
Accions	Descripció	Agents implicats	Termini d'actuació
Definició del projecte arquitectònic i construcció de l'Arxiu Municipal	<p>Actualment el programa funcional provisional de la nova biblioteca també inclou l'espai per a l'Arxiu Municipal.</p> <p>D'acord als estàndards, l'arxiu haurà de tenir com a mínim una àrea d'ingrés i tractament tècnic dels documents, un despatx o oficina per al tècnic, una àrea de dipòsits i una àrea de consulta per als usuaris externs i interns.</p> <p>Segons el programa funcional conjunt realitzat per la Diputació de Barcelona per la nova biblioteca i arxiu municipal, els espais per arxius requerits són:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zona interna de l'arxiu, treball i dipòsit (140 m²) - sala de consulta (20 m²) <p>Superfície de programa de l'arxiu: 160 m²</p> <p>La inversió inicial estimada al programa funcional per a l'arxiu (inclòs en el mateix equipament de la biblioteca pública) és de 398.400 Euros.</p>	<p>Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura i Regidoria d'Urbanisme) -</p> <p>Diputació de Barcelona</p> <p>-</p> <p>Generalitat de Catalunya</p>	2011-2013
Contractació de personal específic	<p>L'aposta per la creació d'un servei d'arxiu adaptat als requisits de la <i>Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'Arxius i Documents</i>, fa necessària la creació i consolidació d'una dotació de personal específica per a l'arxiu (tècnic superior responsable de l'arxiu). Per tant, requereix la creació d'una plaça específica a cobrir per un professional qualificat per a la gestió i consulta del fons documental.</p>	Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura)	2014
Adhesió a la Xarxa d'Arxius Municipals	Per tal de disposar d'un major grau de suport tècnic al desenvolupament de la tasca patrimonial i de documentació, cal que l'arxiu municipal entri a formar part de la	Ajuntament d'Alella (Regidoria de	2014

	<p>Xarxa d'Arxius Municipals (XAM), coordinada per l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.</p> <p>La Xarxa dóna assessorament i suport a l'organització i gestió de fons i dels seus serveis a través dels programes que desenvolupa.</p>	<p>Cultura)</p> <p>-</p> <p>Diputació de Barcelona (Oficina de Patrimoni Cultural)</p>	
<p>Realització de programes per a la captació de públics</p>	<p>Un cop posat en marxa l'Arxiu Municipal d'Alella cal que aquest ocupi un espai en la realitat cultural del municipi i és per aquest motiu que cal organitzar programes específics per captar públics i usuaris.</p> <p>Una bona manera de fer-ho és treballant amb els centres educatius del municipi, oferint els serveis i el fons per realitzar activitats i treballs sobre història local.</p> <p>Així mateix, els premis de recerca sobre història local o els itineraris històrics pel municipi també són una bona manera d'integrar els arxius municipals en la dinàmica cultural dels municipis,</p>	<p>Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura)</p>	<p>2014-15</p>

CAN MAGAROLA			
Accions	Descripció	Agents implicats	Termini d'actuació
Elaborar un conveni de cessió d'espais amb el Consorci del Parc de la Serralada de Marina	<p>L'acolliment de la seu del Parc a Can Magarola suposaria diversos beneficis per al municipi. En primer lloc, davant una situació de crisi econòmica que afecta molt especialment a l'àmbit local, i amb l'assumpció d'altres prioritats d'inversió importants (Casal i biblioteca), aquesta cessió temporal suposaria un alleugeriment de les responsabilitats econòmiques de l'Ajuntament.</p> <p>Per altra banda, cal tenir present que Can Magarola esdevindria la principal entrada al Parc i un punt d'activitat pedagògica i divulgativa important que recolzaria les estratègies turístiques del municipi.</p>	<p>Ajuntament d'Alella</p> <p>-</p> <p>Consorci del Parc de la Serralada de Marina</p>	
Rehabilitació de l'espai cedit al Consorci del Parc	<p>Un cop concretats els termes i condicions i signat el conveni, el Consorci del Parc haurà d'iniciar les rehabilitacions necessàries per poder desenvolupar la seva activitat.</p>	<p>Consorci del Parc de la Serralada de Marina</p>	
Trasllat del Consell Regulador de la D.O. Alella a Can Leonart	<p>L'aposta per convertir Can Leonart en el principal referent de la cultura del vi d'Alella a partir del trasllat de les principals activitats formatives a l'antiga escola Fabra¹², fa pensar que el trasllat de la seu del Consell Regulador de la D.O. a Can Leonart donaria una major coherència al projecte de l'equipament i, alhora, dotaria de major visibilitat a l'òrgan regulador.</p>	<p>Ajuntament d'Alella</p> <p>-</p> <p>Consell Regular D.O. Alella</p>	

¹² El pla d'actuació referent a Can Leonart i l'escola Fabra en les seves respectives fitxes.

ESCOLES FABRA			
Accions	Descripció	Agents implicats	Termini d'actuació
Adaptació de l'escola Fabra en el centre de formació de Can Leonart i espai per a entitats	<p>Un cop es faci efectiu el trasllat definitiu de l'Escola Fabra caldrà redefinir un nou ús per a l'antic edifici.</p> <p>Tenint en compte el fet que la cessió de l'edifici feta pel Marqués a l'Ajuntament obligava a dotar-lo d'usos educatius, la proximitat amb el Centre Cultural Can Leonart (banda i banda de la Rambla d'Àngel Guimerà) i l'alt nivell d'oferta de cursos i tallers que ofereix l'equipament, es planteja la reformulació dels usos de l'antiga escola com a centre de formació.</p> <p>Per altra banda, un altre ús que es proposa per l'escola és la creació d'un espai per a entitats especialment per aquelles que actualment utilitzen espais de Can Leonart, especialment l'espai polivalent de les golfes, per assajar (coral, orquestres, sardanistes, etc.). L'edifici de l'antiga escola també podrà acollir aquestes activitats i així permetre una disponibilitat més àmplia per a les entitats i un alliberament de l'espai polivalent de Can Leonart.</p> <p>Per tant, es tractarà d'un equipament que acollirà el gruix de l'oferta de cursos de Can Leonart i esdevindrà, alhora, un equipament que es cedeixi a les entitats per realitzar les seves activitats, com a espais de reunió o de magatzem.</p>	Ajuntament d'Alella	A llarg termini
Ampliació de l'oferta de cursos	<p>L'ampliació i disponibilitat d'espais permetrà oferir altres cursos i tallers i arribar a públics més amplis.</p> <p>Amb aquesta ampliació de l'oferta es podrà continuar treballant en la captació de</p>	Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura)	A llarg termini

	<p>nous públics, tenint en compte que els col·lectius prioritaris a l'hora de generar nous públics són: els joves.</p> <p>Per dur a terme l'ampliació, l'Ajuntament cal que segueixi potenciant els serveis i l'assessorament que ofereix la Diputació de Barcelona o altres administracions i fer ús de la seva oferta de tallers que posa a disposició dels ajuntaments dins el marc del programa <i>Cultura i Proximitat</i>.</p>		
<p>Dotació de personal específic</p>	<p>Un nou espai amb activitat regular necessita de personal que el coordini. Cal dir, però, que si es dona una reubicació de la principal activitat diària del Centre Cultural Can Lleonat a l'edifici de l'escola, és probable que part del personal que actualment es troba al centre cultural coordinant els cursos, pugui passar a formar part del personal de l'escola o que es combinin ambdues ubicacions.</p>	<p>Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura)</p>	<p>A llarg termini</p>

CENTRE CULTURAL CAN LLEONART			
Accions	Descripció	Agents implicats	Termini d'actuació
Consolidació de la Casa de la Cultura i del Vi d'Alella	<p>L'edifici de Can Leonart actualment ja actua com un referent i una porta d'entrada visual al municipi. Un paper que actualment s'ha vist potenciat amb l'obertura de l'Oficina de Turisme al mateix complex.</p> <p>Un cop alliberada l'antiga escola i traslladat el gruix de cursos i tallers, caldrà potenciar que l'equipament de Can Leonart assumeixi un altre estatus dins i fora del municipi.</p> <p>En l'escenari que planteja el present Pla, Alella assolirà uns nivells d'equipaments, oferta i activitat cultural amplis i, en aquest context, cal potenciar un equipament referent del patrimoni, la cultura i del vi d'Alella com als elements que han de constituir la carta de presentació del municipi cap a l'exterior alhora que han de promoure el sentiment de pertinença dels alellencs i alellenques.</p>	Ajuntament d'Alella	
Especialització de les golfes de Can Leonart	<p>Fins el moment, les golfes de Can Leonart acullen moltes i diverses activitats (cursos de yoga, dansa, concerts de música clàssica, cinefòrums, assajos de corals, etc.).</p> <p>Tot i que la polivalència acostuma a ser positiva, el cert és que aquest espai es troba saturat. Amb la posada en funcionament dels nous equipaments (casal d'Alella, biblioteca, etc.), el nivell d'activitat de l'espai disminuirà i serà el moment de potenciar aquelles activitats més adequades a l'espai i al conjunt de l'equipament. En aquest sentit, alliberant a Can Leonart del gruix de cursos i tallers, les golfes</p>	Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura)	

	podran potenciar l'organització de xerrades, tertúlies, concerts de petit format, i actes públics amb relació amb la cultura del vi d'Alella.		
Creació d'un Espai d'interpretació del vi	Aprofitant el pes cultural que juga Can Lleonart i la important riquesa històrica i etnogràfica que la cultura del vi ha jugat al territori, es proposa la creació d'un petit espai dedicat a la interpretació de la cultura del vi. S'ha de concebre com un espai didàctic on el visitant trobi els instruments necessaris per conèixer aquest important patrimoni i amb elements d'interactivitat que fomentin l'experiència.	Ajuntament d'Alella	
Divulgació i formació enològica	Reestructurar l'oferta actual de formació en una línia específica vinculada a l'enologia on es desenvolupin activitats tant formatives com divulgatives sobre totes aquelles qüestions que tinguin a veure amb el vi i amb el seu coneixement (tasts, xerrades, cursos, etc.).	Ajuntament d'Alella	

ESPAI D'ART I CREACIÓ CAN MANYÉ

Accions	Descripció	Agents implicats	Termini d'actuació
Consolidació de l'equipament com el principal espai del municipi dedicat a les arts visuals	En la seva curta trajectòria, Can Manyé ja ha passat a esdevenir un equipament de referència al municipi però cal continuar treballant per consolidar la seva oferta. Per fer-ho es proposa promocionar la programació professional estable a través de l'adhesió de l'equipament a l'oferta d'exposicions itinerants que ofereixen diverses administracions com la Diputació de Barcelona.	Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura) - Altres administracions	2011
Creació d'un departament educatiu	Tot i que el treball pedagògic i educatiu ja és un dels pilars fonamentals de Can Manyé, cal potenciar el paper educatiu d'aquest equipament amb la creació d'un equip i un programa específic. El departament educatiu ha de treballar amb els centres educatius de dins i de fora del municipi treballant la comprensió de l'art contemporani a partir de les exposicions programades i del material generat. Aquest nou servei haurà d'estar contractat a un equip extern o bé interioritzat ampliant la dotació actual de personal. Tenint en compte la situació econòmica actual, un bon inici per aquesta acció és establir convenis de col·laboració amb entitats que ja desenvolupen aquests tipus de tasques educatives en centres d'art i que marquen els honoraris en funció dels grups escolars que contracten les activitats, evitant, així, una despesa extra per a l'equipament.	Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura)	2011
Concurs de creació juvenil	L'organització d'un concurs per a estudiants és una bona manera per donar a conèixer l'equipament entre la població jove del municipi i fomentar la creativitat. Es tractaria, doncs, d'entrar en contacte amb el professorat dels centres d'educació secundària del municipi i proposar-los la participació del seu alumnat en el concurs.	Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura)	2012

	<p>Els premis haurien d'inclourien una exposició col·lectiva a Can Manyé dels guanyadors i finalistes.</p>		
<p>Exposició bianual d'artistes locals amb temàtica concreta</p>	<p>L'objectiu d'aquesta acció és promoure la participació dels artistes locals en la realitat expositiva del municipi i dotar d'identitat alellenca a l'equipament.</p> <p>El plantejament d'una temàtica concreta permet adequar el projecte a la línia expositiva de Can Manyé i, alhora, dotar de coherència l'exposició en ella mateixa.</p> <p>La selecció d'artistes exposarien les seves obres a Can Manyé i l'Ajuntament es faria càrrec d'un catàleg específic de l'exposició.</p>	<p>Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura)</p>	<p>2012</p>
<p>Reforçar la visibilitat de l'equipament al municipi</p>	<p>La ubicació de Can Manyé i la seva entrada poc visible pot dificultar la localització de l'equipament al municipi. En aquest sentit es creu convenient promoure la senyalètica que indiqui la seva ubicació així com una major presència de la seva programació a diversos punts del municipi.</p> <p>En aquest sentit, cal tenir present que el POUM preveu la comunicació del carrer de la Riera Coma Fosca, on es troba l'equipament, amb el carrer Eduard Serra i Güell per tal de millorar l'accessibilitat.</p>	<p>Ajuntament d'Alella</p>	<p>2011</p>

Accions	Descripció	Agents implicats	Termini d'actuació
Convocatòria de la plaça de coordinador de l'àrea de cultura	<p>La plaça de coordinador de l'àrea de cultura està creada però fins el moment no s'ha convocat.</p> <p>Si bé és cert que cal esperar a què la situació econòmica i pressupostària s'estabilitzi, no s'ha de desestimar aquesta acció i plantejar-se la concreció d'aquesta figura de coordinació a mig i llarg termini, especialment tenint en compte que quan els nous equipaments entrin en funcionament caldrà reforçar el treball en xarxa. La coordinació de l'àrea de cultura hauria d'ubicar-se a Can Lleonart.</p>	Ajuntament d'Alella	2013
Creació d'un espai de coordinació i avaluació dels equipaments	<p>Actualment els diversos tècnics responsables dels equipaments culturals (Centre Cultural Can Lleonart, Centre d'art i creació Can Manyé i Biblioteca) no disposen de cap espai de trobada i treball conjunt estable. Cal generar un espai de posada en comú per conèixer els projectes que s'estan duent a terme i la planificació de cada equipament, amb l'objectiu final de generar sinèrgies i aprofitar esforços. Així, cal iniciar una línia de treball amb la creació d'una taula de coordinació entre els tècnics responsables dels diferents equipaments i serveis de la regidoria.</p> <p>És important dotar a aquest espai de contingut amb projectes compartits a desenvolupar pels equipaments sota el control i l'impuls d'aquest equip.</p>	Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura)	2011
Programa cultura i educació	<p>Més enllà de la coordinació dins l'àrea de cultura, cal que s'estableixin espais de treball interdisciplinars. En aquest sentit, es planteja la creació d'un programa específic de col·laboració entre l'àrea de cultura i la d'educació per tal d'engegar iniciatives concretes i oficialitzar relacions ja existents de manera informal.</p>	Ajuntament d'Alella (Regidoria de Cultura i Regidoria d'Educació)	2011

5. Cronograma

Equipament	Acció	2011	2011	2012	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2015	2016	2016
BIBLIOTECA	Redacció del projecte												
	Construcció nou equipament												
	Cerca de fons d'inversió i finançament												
	Adaptació personal												
	Adaptació oferta												
	Nous usos espai actual alliberat												
CASAL D'ALELLA	Projecte definitiu												
	Construcció nou equipament												
	Dotació de personal												
	Programa de continguts												
	Concessió de l'espai de bar												
	Ampliació de l'Escola de Dansa												
ARXIU MUNICIPAL	Redacció del projecte												
	Construcció nou equipament												
	Dotació de personal												
	Adhesió a la XAM												
	Programes per la captació de públic												
CAN MAGAROLA	Conveni cessió d'ús Parc Serralada de Marina												
	Rehabilitació planta pis												
	Trasllat del Consell Regulador D.O.												
ESCOLA FABRA	Adaptació en centre de formació i espai per a entitats												
	Ampliació d'oferta												
	Dotació de personal												
CAN LLEONART	Consolidació Casa de Cultura i del vi												
	Especialització de les golfes												
	Espai d'interpretació												
CAN MANYÉ	Divulgació i formació enològica												
	Consolidació de l'equipament												

Pla d'Equipaments Culturals d'Alella

VI. Estratègia

	Departament educatiu													
	Concurs de creació juvenil													
	Exposició bianual d'artistes locals													
	Reforçament visibilitat													
COORDINACIÓ TÈCNICA	Convocatòria coordinador cultura													
	Espai de coordinació i avaluació													
	Programa Cultura i Educació													

- Construcció o rehabilitació d'equipaments
- Altres accions (planificació, gestió, programació, etc.)

6. Síntesi de l'estratègia

Per tal de sintetitzar el pla d'actuació previst en aquesta estratègia, es realitza un repàs des de diferents perspectives per concretar el nivell de resposta que la planificació presentada dona a les necessitats existents:

- Segons el tipus d'actuació
 - Construcció de nous equipaments:
 - Nou Casal
 - Biblioteca i Arxiu Municipal
 - Rehabilitació o canvis d'usos dels equipaments existents:
 - Masia Can Magarola
 - Escola Fabra
 - Canvis en la gestió i l'activitat dels equipaments existents:
 - Can Leonart
 - Can Manyé
- Segons els àmbits i els sectors culturals
 - Arts escèniques i musicals:
 - Nou Casal
 - Arts visuals:
 - Can Manyé
 - Patrimoni:
 - Can Magarola
 - Can Leonart
 - Lectura Pública:
 - Nova biblioteca
 - Formació:
 - Escola Fabra
 - Nou Casal (Escola de Dansa)
 - Associacionisme:
 - Nou Casal
 - Escola Fabra

Finalment, en quant a la coordinació tècnica, cal destacar l'estratègia orientada a generar el concepte de xarxa entre els equipaments culturals d'Alella. Una línia que caldrà anar consolidant tant en la gestió com en la planificació a mesura que es vagi ampliant la dotació d'equipaments existent.

Annex

Annex 1. Fitxes dels equipaments culturals d'Alella

CENTRE CULTURAL CAN LLEONART	
DESCRIPCIÓ	
Tipologia	Centre cultural
Ubicació	Plaça Germans Lleonart, 1 Es troba situat a la confluència de les dues rieres, Coma Fosca i Coma Clara, al centre del nucli urbà.
Estructura i distribució	Planta + 2 pisos. Superfície total: 1.164 m ² <u>Planta baixa</u> - dos despatxos - vestíbul - serveis <u>Planta 1a</u> - dues aules - dos tallers - aula d'expressió - despatx - terrassa <u>Planta 2a</u> - despatxos Regidoria de Cultura - sala polivalent (golfes)
Antecedents i història	Va ser inaugurat el 2003.
Elements d'interès arquitectònic	Constitueix un dels edificis més representatius del poble, tant per la seva situació, com per la façana barroca decorada amb esgrafiats que el caracteritzen.
USOS	
Principals activitats culturals que s'hi realitzen	- Cursos - Tallers - Concerts - Reunions - Assajos d'entitats
Altres usos que s'hi realitzen	- Actes diversos
Periodicitat d'utilització	Diària

Impacte i implicació sociocultural	Usuaris del Centre Cultural Can Lleonart			
		2007	2008	2009
	Inscrits als cursos	1.498	1.502	1.478
	Concerts	948	1.202	1.122
	Altres activitats*	-	992	1.086
Activitats Verema		444	474	
TOTAL	2.446	4.140	4.160	
Font: Memòries del Centre Cultural Can Lleonart				
* Tertúlies, cinema, activitats infantils, itineraris, cursos UB,...				

DÈFICITS

Dèficits detectats	Sobreutilització d'alguns espais com les golfes (cursos, concerts, assajos, actes, etc.)
Actuacions projectades o realitzades	No n'hi ha

GESTIÓ I FUNCIONAMENT

Personal	8 persones
Titularitat	Municipal
Gestió	Regidoria de Cultura

FOTOGRAFIES



Entrada exterior



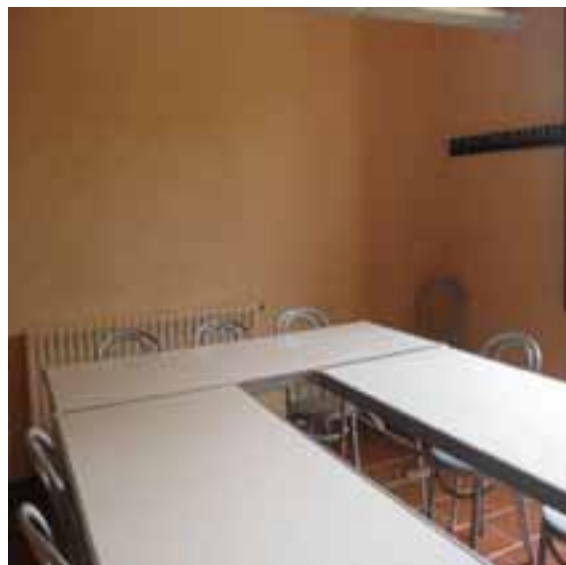
Despatx tècnics



Espai polivalent (golfes)



Taller de cuina



Aula



Terrassa

BIBLIOTECA FERRER I GUÀRDIA

DESCRIPCIÓ

Tipologia	Biblioteca
Ubicació	Hort de la Rectoria, s/n Situat sota del mercat que es troba a la plaça de l'Ajuntament.
Estructura i distribució	Planta única Superfície total: 340 m ²
Antecedents i història	La biblioteca municipal va ser inaugurada el 1980, en una aula de les Escoles Fabra. Es va batejar amb el nom de Ferrer i Guàrdia en honor a l'il·lustre alellenc, pedagog i creador de l'Escola Moderna, Francesc Ferrer i Guàrdia. Uns anys més tard aquesta primera biblioteca municipal va quedar petita, motiu pel qual al 1986 es va traslladar al local actual de l'Hort de la Rectoria, sota el Mercat Municipal.
Elements d'interès arquitectònic	No se'n detecten.

USOS

Principals activitats culturals que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Consulta i estudi - Conferències - Espectacles - Tertúlies - Tallers - Hores del conte 																												
Altres usos que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Actes diversos 																												
Periodicitat d'utilització	Matins: divendres i dissabtes de 10 a 13h Tardes: de dilluns a divendres de 15,30 a 20,30h																												
Impacte i implicació sociocultural	<p style="text-align: center;">Participants de les activitats Biblioteca Ferrer i Guàrdia</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th></th> <th>2006</th> <th>2007</th> <th>2008</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Hora del conte</td> <td>291</td> <td>607</td> <td>605</td> </tr> <tr> <td>Conferències</td> <td>38</td> <td>34</td> <td>107</td> </tr> <tr> <td>Espectacles</td> <td>-</td> <td>114</td> <td>111</td> </tr> <tr> <td>Tertúlies</td> <td>-</td> <td>192</td> <td>280</td> </tr> <tr> <td>Tallers</td> <td>14</td> <td>183</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Altres activitats</td> <td>68</td> <td>881</td> <td>960</td> </tr> </tbody> </table> <p>Font: Memòries de la Biblioteca Ferrer i Guàrdia</p>		2006	2007	2008	Hora del conte	291	607	605	Conferències	38	34	107	Espectacles	-	114	111	Tertúlies	-	192	280	Tallers	14	183	30	Altres activitats	68	881	960
	2006	2007	2008																										
Hora del conte	291	607	605																										
Conferències	38	34	107																										
Espectacles	-	114	111																										
Tertúlies	-	192	280																										
Tallers	14	183	30																										
Altres activitats	68	881	960																										

DÈFICITS

Dèficits detectats	Importants dèficits de superfície i d'espais. No disposa de cap sala polivalent, el que obliga a realitzar qualsevol activitat fora de l'horari d'obertura per no destorbar els usuaris.
---------------------------	---

Actuacions projectades o realitzades	Canvi d'ubicació.
GESTIÓ I FUNCIONAMENT	
Personal	3 persones (directora + 2 auxiliars)
Titularitat	Municipal
Gestió	Regidoria de Cultura
FOTOGRAFIES	
	
Espai de consulta	Servei d'Internet
	
Zona infantil	Zona general

ESPAI D'ART I CREACIÓ CAN MANYÉ

DESCRIPCIÓ

Tipologia	Espai d'arts visuals
Ubicació	Riera Coma Fosca, 42
Estructura i distribució	<p>Planta baixa + altell Superfície total: 256,87 m²</p> <p><u>Planta baixa</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - espai central expositiu - despatx - espai audiovisual - serveis <p><u>Altell</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - espai polivalent (xerrades, conferències, mostres, etc.)
Antecedents i història	L'equipament és resultat de la reconversió d'una antiga fàbrica tèxtil. L'any 2004 l'Ajuntament lloga aquest espai amb la voluntat d'acondicionar un espai expositiu municipal. Durant uns anys va estar cedida a un col·lectiu (1 Verd) que va participar en el projecte de rehabilitació de la fàbrica i hi va desenvolupar activitats de creació fins que el 2009 l'Ajuntament decideix convertir definitivament Can Manyé en un espai d'art municipal.
Elements d'interès arquitectònic	Antiga fàbrica tèxtil

USOS

Principals activitats culturals que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Exposicions - Tallers - Conferències - Xerrades 																		
Altres usos que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Actes diversos 																		
Periodicitat d'utilització	<p>Horari d'oficina: de dilluns a divendres, de 9.00h a 15.00h</p> <p>Horari d'exposicions: de dimecres a divendres, de 17.30h a 20.30h diumenge, de 11.00h a 14.00h</p>																		
Impacte i implicació sociocultural	<table> <thead> <tr> <th colspan="2">Usuaris de l'Espai d'art i creació Can Manyé</th> </tr> <tr> <th colspan="2">2009</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Nombre d'usuaris</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Exposicions</td> <td>1.347</td> </tr> <tr> <td>Tallers i visites comentades</td> <td>129</td> </tr> <tr> <td>Conferències i presentacions</td> <td>138</td> </tr> <tr> <td>Visites de centres escolars</td> <td>312</td> </tr> <tr> <td>Activitats al voltant del festival Espais de Poesia</td> <td>293</td> </tr> <tr> <td>TOTAL</td> <td>2.219</td> </tr> </tbody> </table>	Usuaris de l'Espai d'art i creació Can Manyé		2009			Nombre d'usuaris	Exposicions	1.347	Tallers i visites comentades	129	Conferències i presentacions	138	Visites de centres escolars	312	Activitats al voltant del festival Espais de Poesia	293	TOTAL	2.219
Usuaris de l'Espai d'art i creació Can Manyé																			
2009																			
	Nombre d'usuaris																		
Exposicions	1.347																		
Tallers i visites comentades	129																		
Conferències i presentacions	138																		
Visites de centres escolars	312																		
Activitats al voltant del festival Espais de Poesia	293																		
TOTAL	2.219																		

	Activitats realitzades a altres espais organitzades per Can Mayé 665 Activitats organitzades per entitats a Can Manyé 380 TOTAL ACTIVITATS REALITZADES O ORGANITZADES PEL CENTRE D'ART I CREACIÓ CAN MANYÉ 3.264
--	---

DÈFICITS

Dèficits detectats	Problemes d'aïllament tèrmic.
Actuacions projectades o realitzades	No n'hi ha.

GESTIÓ I FUNCIONAMENT

Personal	1 persona (tècnica responsable de l'equipament)
Titularitat	Privada
Gestió	Regidoria de Cultura

FOTOGRAFIES



Entrada principal al recinte



Entrada principal a l'equipament



Sala principal



Altell

CASAL D'ALELLA	
DESCRIPCIÓ	
Tipologia	Centre cultural
Ubicació	Carrer Santa Madrona, 10-12
Estructura i distribució	Planta única. Superfície total: 600m ² (aprox.). <ul style="list-style-type: none"> - Espai polivalent - Espai de bar - Escenari - Despatxos
Antecedents i història	L'edifici del casal va ser construït a principis dels anys 70 i des de llavors ha ocupat un lloc predominant en la realitat cultural del municipi.
Elements d'interès arquitectònic	No se'n detecten
USOS	
Principals activitats culturals que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Espectacles escènics - Espectacles musicals - Cursos - Tallers - Festivitats i celebracions
Altres usos que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Activitats pròpies de les diverses seccions de l'entitat
Periodicitat d'utilització	Diària
Impacte i implicació sociocultural	Durant molts anys aquest espai va ser l'únic equipament cultural del municipi però actualment, degut a les seves limitacions d'espais i tècniques ha perdut l'impacte en la dinàmica cultural del municipi.
DÈFICITS	
Dèficits detectats	Accessibilitat, aïllament sonor, limitacions d'espai, dèficits tècnics, normativa de seguretat.
Actuacions projectades o realitzades	Està projectada la construcció d'un nou equipament a partir de la constitució d'un Consorci format pel Casal d'Allella i l'Ajuntament.
GESTIÓ I FUNCIONAMENT	
Personal	Responsable del bar

Titularitat	Privada (Casal d'Alella)
Gestió	Casal d'Alella

FOTOGRAFIES



Sortida principal



Espai de bar



Escenari



Espai lúdic

ÀGORA													
DESCRIPCIÓ													
Tipologia	Centre juvenil												
Ubicació	Plaça de l'Ajuntament, 3												
Estructura i distribució	Forma part de l'edifici de l'Ajuntament però té una entrada independent. L'espai està dividit per una paret mòbil: <ul style="list-style-type: none"> - espai de recepció (dues taules) - espai PCs 												
Antecedents i història	Es va traslladar a aquest espai tan cèntric per motivar el seu ús per part dels joves.												
Elements d'interès arquitectònic	No se'n detecten.												
USOS													
Principals activitats culturals que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Cursos - Tallers - Concursos - Exposicions 												
Altres usos que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Informació i assessorament - Formació - Suport a entitats - Altres 												
Periodicitat d'utilització	Dilluns de 10 a 14h Dimarts a divendres de 16 a 20 hores												
Impacte i implicació sociocultural	<p style="text-align: center;">Usuaris Àgora</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th></th> <th>2008</th> <th>2009</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Consultes presencials</td> <td>1.153</td> <td>1.027</td> </tr> <tr> <td>Consultes per telèfon</td> <td>81</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Consultes per e-mail</td> <td>23</td> <td>35</td> </tr> </tbody> </table> <p>Font: Elaboració pròpia a partir de les memòries de l'Àgora i de Can Gaza</p>		2008	2009	Consultes presencials	1.153	1.027	Consultes per telèfon	81	40	Consultes per e-mail	23	35
	2008	2009											
Consultes presencials	1.153	1.027											
Consultes per telèfon	81	40											
Consultes per e-mail	23	35											
DÈFICITS													
Dèficits detectats	Dèficits d'espai												
Actuacions projectades o realitzades	No n'hi ha												

GESTIÓ I FUNCIONAMENT

Personal	2 persones (tècnic de joventut + informador)
Titularitat	Municipal
Gestió	Regidoria de Joventut

FOTOGRAFIES



Vista exterior



Punt d'Informació Juvenil



Espai d'Internet

CAN GAZA	
DESCRIPCIÓ	
Tipologia	Centre cívic
Ubicació	Av. Sant Josep de Calassanç 23-25
Estructura i distribució	<p>Planta baixa + 2 pisos + jardí Superfície edifici: 652m² Superfície total: 3.011m²</p> <p><u>Planta baixa</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Casal d'avis (despatx, sala polivalent, magatzem, perruqueria) - Fòrum de joves - Esplai Guaita'l <p><u>Planta 1a</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Societat de Caçadors - Colla de Diables - Joves creadors / neon manga <p><u>Planta 2a</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Colla de Gegants, Capgrossos i Grallers - Casal de Joves
Antecedents i història	Es posa en funcionament com espai juvenil l'any 2004.
Elements d'interès arquitectònic	Masia del segle XIX.
USOS	
Principals activitats culturals que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Reunions - Tallers - Concerts - Festes
Altres usos que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Magatzem per a entitats - Reunions - Activitats associatives
Periodicitat d'utilització	<p>Dimarts i dijous de 17 a 21h</p> <p>Dimecres i divendres de 16 a 21 h</p>

Impacte i implicació sociocultural	Els usuaris diaris són entre 10 i 15 però les activitats concretes com festes o concerts atreuen a un nombre important de joves.		
	Usuaris Can Gaza	2008	2009
	Can Gaza Usuaris Casal de Joves	2.298	1.758

DÈFICITS

Dèficits detectats	No se'n detecten
Actuacions projectades o realitzades	No n'hi ha

GESTIÓ I FUNCIONAMENT

Personal	1 dinamitzadora
Titularitat	Municipal
Gestió	Regidoria de Joventut

FOTOGRAFIES



Vista exterior Can Gaza



Jardí



Casal d'avis



Ludoteca



Espai Guaita'l



Seu Diablers

MASIA CAN MAGAROLA	
DESCRIPCIÓ	
Tipologia	Edifici patrimonial
Ubicació	Av. de Sant Mateu, 2 Està situada a la part alta de la riera Coma Clara, allunyada del nucli urbà.
Estructura i distribució	<p>Planta soterrani + planta baixa + planta 1a + golfes. Superfície edifici: 1.188m² (edifici) Superfície total: 15.841m² (edifici i terrenys pertanyents a l'equipament).</p> <p><u>Planta soterrani</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Celler (rehabilitat) <p><u>Planta baixa</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - cuina - espai d'entrada (per rehabilitar) - espai de tast rehabilitat amb entrada independent - espai de masoveria <p><u>Planta 1a</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - seu del Consell Regulador de la D.O. - fons de l'antic museu - terrat - capella (per rehabilitar) - diverses estances <p><u>Golfes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - seu de l'Associació d'Astronomia d'Alella - magatzem (per rehabilitar) <p>A més del jardí frontal la masia compta amb terrenys on s'hi ubica la vinya testimonial d'Alella.</p>
Antecedents i història	<p>Aquesta masia és una de les més antigues del municipi (finals s. XIII – principis s. XIV). La creació, el 1983 del Patronat de la Fundació Pública Municipal Masia Can Magarola va permetre iniciar la restauració i adaptació de l'edifici a les tasques de conservació i difusió de la història local. Tanmateix, un projecte museogràfic insuficient i unes necessitats d'inversió molt altes han fet que el projecte de casa-museu s'anés esvaint fins que el 2008 es va dissoldre el Patronat Municipal de Can Magarola.</p>
Elements d'interès arquitectònic	<p>Conserva restes d'edificacions de les darreries del segle XIII i principis del XIV, el que la converteix en una de les masies més antigues del poble. Fins a l'any 1377, es coneixia amb el nom de Mas Oller, data en què la va comprar Arnal Sayol, que li donà el nom de Mas Sayol de Munt.</p>

USOS	
Principals activitats culturals que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Concerts - Activitats diverses - Pràctiques del Cicle Formatiu de Màrketig Enològic
Altres usos que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Seu del Consell Regulador de la D.O. Alella - Seu de l'Associació d'Astronomia d'Alella
Periodicitat d'utilització	Poca
Impacte i implicació sociocultural	Degut a les necessitats de rehabilitació i de projecte, aquest equipament no té gaire impacte a la dinàmica cultural del municipi però sí a l'imaginari com a element simbòlic.
DÈFICITS	
Dèficits detectats	Rehabilitació total i projecte de contingut.
Actuacions projectades o realitzades	A través d'una subvenció de l'Estat de 400.000 euros s'ha rehabilitat una part de la masia amb l'objectiu de què el present curs 2010-2011 aculli algunes de les classes i pràctiques del Cicle Formatiu de Grau Superior de Gestió Comercial i Màrketig Enològic que s'iniciarà a l'Institut d'Educació Superior d'Alella.
GESTIÓ I FUNCIONAMENT	
Personal	No n'hi ha.
Titularitat	Municipal.
Gestió	Ajuntament d'Alella.
FOTOGRAFIES	



Vista exterior de la masia



Celler



Accés a l'era adequat



Vestíbul



Sala de reunions D.O.



Magatzem (golpes)

POLIESPORTIU MUNICIPAL ABELARDO VERA	
DESCRIPCIÓ	
Tipologia	Complex esportiu
Ubicació	Passeig Creu de Pedra, 29-31
Estructura i distribució	<p>Pavelló triple poliesportiu (PAV-3) amb un aforament per a 1.000 persones, 500 persones en cadires (300 fixes + 200 en grades telescòpiques). 500 persones de peu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pista Interior poliesportiva triple polivalent (45 x 27 m). - Pista Exterior poliesportiva (45 x 27 m). - 1 sala polivalent d'activitats físiques (70 m2). - 1 sala de tatamis per a activitats físiques (70 m2). - 6 vestidors per a equips (capacitat 30 persones cada vestidor). - 2 vestidors per a àrbitres/monitors (capacitat 5 persones cadascun). - 1 vestidor adaptat polivalent amb sauna.
Elements d'interès arquitectònic	No se'n detecten.
USOS	
Principals activitats culturals que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Escola de dansa - Festivitats - Concerts
Altres usos que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - Activitat esportiva en general
Periodicitat d'utilització	L'escola de dansa fa un ús diari de les instal·lacions però la resta d'activitats culturals són de caràcter esporàdic.
Impacte i implicació sociocultural	L'equipament té un impacte molt important al municipi però no des del punt de vista estrictament cultural.
DÈFICITS	
Dèficits detectats	No se'n detecten.
Actuacions projectades o realitzades	L'escola de dansa es traslladarà al nou casal

GESTIÓ I FUNCIONAMENT	
Personal	Personal de la Regidoria d'Esports
Titularitat	Municipal.
Gestió	Regidoria d'Esports

JUTJAT DE PAU	
DESCRIPCIÓ	
Tipologia	Hotel d'entitats
Ubicació	Carrer de Santa Teresa, 49
Estructura i distribució	Planta baixa + planta 1a Superfície total: 112,4 m ² (56,2 m ² per planta) <u>Planta baixa</u> - dependències judicials <u>Planta 1a</u> - redacció de la Revista Alella - despatx de la Polifònica Joia - despatx de l'Associació Dones Solidàries
Antecedents i història	L'ajuntament va llogar l'edifici a finals de 2007 i el 2009 va invertir prop de 50.000€ en el seu condicionament.
Elements d'interès arquitectònic	No se'n detecten.
USOS	
Principals activitats culturals que s'hi realitzen	- Activitat associativa
Altres usos que s'hi realitzen	- Jutjat de pau
Periodicitat d'utilització	Regular.
Impacte i implicació sociocultural	Els espais cedits a entitats donen resposta a part de les necessitats del món associatiu alellenc.
DÈFICITS	
Dèficits detectats	No se'n detecten.
Actuacions projectades o realitzades	No n'hi ha.

GESTIÓ I FUNCIONAMENT	
Personal	No n'hi ha.
Titularitat	Privada.
Gestió	Ajuntament d'Alella

ASSOCIACIÓ DE DONES MONTSERRAT ROIG	
DESCRIPCIÓ	
Tipologia	Espai d'entitats
Ubicació	Rambla de l'Àngel Guimerà, 7
Estructura i distribució	Espai polivalent. Forma part del mateix edifici que acull l'Ajuntament i l'Àgora però amb entrada independent per la Rambla, encontres de per la Plaça de l'Ajuntament. Superfície total: 27,12 m ² .
Antecedents i història	Aquest espai va ser cedit a l'associació l'any 1995.
Elements d'interès arquitectònic	No se'n detecten.
USOS	
Principals activitats culturals que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - cursets d'anglès - cursets de cuina - tallers diversos
Altres usos que s'hi realitzen	<ul style="list-style-type: none"> - usos derivats de l'activitat associativa
Periodicitat d'utilització	Regular.
Impacte i implicació sociocultural	Aquesta entitat fa una funció important al municipi des de la seva creació oferint un espai de trobada per les dones del poble.
DÈFICITS	
Dèficits detectats	Problemes d'humitats.

Actuacions projectades o realitzades	No n'hi ha.
GESTIÓ I FUNCIONAMENT	
Personal	No n'hi ha.
Titularitat	Municipal
Gestió	Associació de Dones Montserrat Roig

Annex 2. Relació de participants

Persones entrevistades:

- Marta Giralt (Regidora de Cultura)
- Àlex Asensio (Regidor d'Urbanisme)
- Mercè Pomer (Tècnica de cultura responsable del Centre d'Art i Creació Can Manyé)
- Núria Sala (Tècnica de cultura i responsable del Centre Cultural Can Lleonart)
- Rosa Casas (Directora de la Biblioteca Ferrer i Guàrdia)
- Laura Nadeu (Tècnica de Festes)
- Cristóbal Zueras (Tècnic de Joventut)
- Fede Salas (Casal d'Alella)
- Tomàs Bel (artista local)
- Anna Fernàndez (Associació de Dones Solidàries)
- Associació de Dones Solidàries
- Associació de Dones Montserrat Roig
- Sergi Moreno (Colla de Geganters)
- Montserrat Anguera (Coral Polifònica Joia d'Alella)
- Fina Prats (Coral Polifònica Joia d'Alella)
- Jordi Moles (Casal de Gent Gran)
- Carme Novell (Colla Sardanista)

Crèdits

Ajuntament d'Alella:

Andreu Francisco, Alcalde d'Alella

Marta Giralt, Regidora de Cultura

Àlex Asensio, Regidor d'Urbanisme

Mercè Pomer, Tècnica de Cultura

Núria Sala, Tècnica de Cultura

Rosa Casas, Directora de la Biblioteca Ferrer i Guàrdia

Laura Nadeu, Tècnica auxiliar de Cultura

Diputació de Barcelona:

Carles Vicente, Gerent del Servei de Cultura

Carles Prats, Director del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)

Laia Gargallo, Cap de la Secció tècnica del CERC

Eugènia Argimon, Xavier Coca i Aina Roig, equip del programa d'assessoraments del CERC. Amb la col·laboració de Jesús Soler, sistemes d'informació i el suport de l'Elena Punsola, becària.

La coordinació d'aquest estudi ha estat duta a terme per:

ICC.- Xavier Fina, coordinador metodològic i de continguts i Marta Domènech, tècnica.

CERC.- Aina Roig, coordinació i gestió.

La Diputació de Barcelona es caracteritza per la seva naturalesa local, de suport i cooperació amb els municipis. Per aconseguir aquests objectius ha desenvolupat un model estrictament municipalista, que té el seu referent en l'establiment de xarxes de gestió amb els ajuntaments aportant mitjans tècnics, coneixement i experiència, assessorament, recursos econòmics i suport a la gestió dels serveis municipals.

En el marc de l'assistència i la cooperació que la Diputació de Barcelona presta als ajuntaments de la província, l'Àrea de Cultura té com a objectiu donar suport tècnic i aportar visions territorials als municipis en la definició i l'aplicació de les seves polítiques culturals. El Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) és el servei encarregat de realitzar els assessoraments culturals, que tenen com objectiu donar resposta a les demandes dels ajuntaments en l'àmbit de les polítiques i els projectes culturals com a eina de reflexió per establir a mig i llarg termini nous processos de dinamització i transformació cultural, social i econòmica en el territori.

Els **Plans d'Equipaments Culturals** són instruments per treballar en la reordenació dels equipaments culturals d'un municipi, analitzant les seves oportunitats i mancances i si és necessari, dissenyar els de nova creació. Son documents de caràcter tècnic que contribueix a descriure la realitat cultural del municipi i a establir una sèrie de reflexions i pautes per orientar les accions culturals del municipi a mig i llarg termini. Aquesta visió estratègica pot comportar des de la creació de xarxes d'equipaments, a la definició de programes d'actuació per a l'equilibri urbanístic i territorial, l'enfortiment del teixit social/ cultural o la millora del benestar ciutadà.



Diputació
Barcelona

Àrea de Cultura

Comte d'Urgell, 187
Edifici del Rellotge
08036 Barcelona
Tel. 934 022 235 · Fax 934 022 049
www.diba.cat/cultura



AJUNTAMENT D'ALELLA